

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

ÎN ACEST NUMĂR:

Asaltul undelor

Fișele ghețarilor

Atomii Sherlock Holmes

Moment muzical

Sănătate și frumusețe
(Citiți în pag. 12 „Dacă vreți să fiți suple”)

Talismanul
lui Saint-
Exupery

Electronica
dă sfaturi

ANUL XXII

20

(1105)

20 mai 1966

12 pagini, 1 leu

G. Zaharov

Peisaj cu un vânător (Linogravură)

PRCZĂ

Mesteacănul plîngător

Am îndrăgît pădurea, cu fiecare copac și cu fiecare poveste ce s-a născut în mijlocul ei. Cite minuni ale naturii nu adăpostea! Dar n-am întîlnit niciodată vestitul mesteacăn plîngător. Nu crește prin ținutul meu de baștină. L-am căutat peste tot, dar n-am dat de el.

Intr-o zi rătăceam prin regiunea Riazanului. Mestecenii erau atît de deși, încît împrejurimile păreau viscolite.

Mesteceni, mesteceni, mesteceni.

— Ce mulți mesteceni! Plîngători nu sînt? am întreat pe un drumet.

— Sînt, cum să nu!

— Unde?

— Auzi cum cîntă femeile?

Un zvon îndepărtat îmi ajunse la urechi:

— Auz.

— Ia-o într-acolo. S-au oprit într-o poiană. Lîngă poiană, pe o potecă e un mesteacăn. Chiar la margine.

Am plecat, orientîndu-mă după zvonul cîntecului care, cînd se stîngea, cînd izbucnea din nou, parcă anume să-mi așeze curiozitatea. Acum foarte aproape, din nou îndepărtîndu-se, dîndu-și parcă sufletul. Dar nu m-am rătăcit și, pînă la sfîrșit, am ajuns.

În fața mea se deschidea, într-adevăr, o poiană și cîntărețele erau în mijlocul ei. Nu voiam să le întrerup. Stăteam și ascultam cîntecul lor trist. Un cîntec fără de sfîrșit. Am stat așa jumătate de oră și tot timpul au cîntat același cîntec. „Uitate”, „fără noroc”, „oropsite” — cuvintele acestea se repetau mereu. M-am întristat și eu, privindu-le.

În clipa aceea, cineva îmi atînge ușor umărul. M-am întors, dar n-am zărit pe nimeni. Doar crenguța unui copac se legăna ușor. Urcîndu-mi privirile de-a lungul ei am descoperit, deodată, un mesteacăn cum nu mai văzusem, cu brațele lăsate în jos, într-o tristă nemîșcare.

Așadar, mi-am spus eu, iată cum arată un mesteacăn plîngător!

Cîntecul se risipse de mult în văzduhul toamnei, dar nu mă puteam mișca din loc. Nu-mi venea să plec.

Mai tîrziu mi-am amintit adesea de întîlnirea aceasta din pădure, de cîntecul auzit atunci și de femeile pline de tristețe.

Reîntorcîndu-mă pe meleagurile acelea, m-am îndreptat din nou spre poiana cunoscută. Am vrut să i-o arăt iubitei mele, căreia îi povestisem că aici întîlnisem pentru prima dată un mesteacăn plîngător.

— Plîngător! se miră ea. Dar eu sînt vesel și mă împunge risul.

Și începu, într-adevăr, să ridă. Era atît de fericită încît din ochii ei se revărsau scînteii de bucurie.

Luîndu-o de mînă am trecut prin cîteva văgăuni, peste niște mlaștini și, pînă la urmă, am ajuns în poiană. Totul mi-era bine

cunoscut, ca în casa mea. Aici slătuseră temele, înghesuite una într-alta, acolo slătuseră eu, ascultîndu-le melodia.

— Și unde-i mesteacănul acela?

— Nu-l găsesc...

— Poate că l-au tăiat! Nu-i așa?

— Așa nu-i deloc plîngător. Cel plîngător are ramurile îndreptate spre pămînt, jos de tot. Uite așa! — i-am arătat eu, îndoind o creangă, ca la un mesteacăn plîngător. Creanga trosni și i-am dat drumul.

Am rătăcit multă vreme prin pădure, dar n-am găsit mesteacănul meu.

Poate că era de vină vîntul? Alergînd sub cerul de mai, înfioase crengile copacului, care s-a preschimbă într-un mesteacăn obișnuit.

Sau, poate, femeile? N-au mai venit cu cîntecul lor trist, melancolic.

Sau, poate, dragostea noastră era de vină? Eram îndrăgostiți unul de altul pînă la uitare de sine. Cine știe? Oricum, mesteacănul nu l-am găsit. L-am căutat și a doua zi, am scotocit toate poienile, am bătut toate cărările, dar nu l-am găsit.

Sau poate că, într-adevăr, îl tăiasă cineva de la rădăcină?

Viktor Telpugov

VITRINA

Cronică polesiană

În ținutul Polesiei din R.S.S. Bielorusă, oamenii trăiau izolați printre mlaștini, hrînindu-se nu atît cu rodul ogoarelor sărace, cît mai ales cu darurile gratuite ale naturii: poamele arborilor fructiferi sălbatici, ciupercele crescute în umbra pădurilor dese și peștele prins în bălțile fără sfîrșit, cu mreje și crîsnice împletite din fire de cinepă. Satul Kureji, unde se desfășoară acțiunea romanului*) lui Ivan Melej, era rupt de restul lumii cea mai mare parte a anului și oamenii își trăiau viața după tipicuri moștenite din generație în generație.

Romanul lui Melej surprinde această așezare primitivă în anii imediat următori revoluției din Octombrie, îndată după reforma agrară care aici nu prea

*) Ivan Melej: „Oameni și mlaștini”, Editura pentru literatură universală, 1966.

avea ce împărți țăranilor flămînzii de pămînt. Loturile pe care le primesc improprietații sînt foarte mici și de calitate cu totul îndoielnică. Pe aceste loturi trudește familia lui Vasil, unul din eroii principali ai romanului, familia Gannei Cenușka, la fel de neajutorată ca și aceea a lui Vasil.

Dar în pofida sărăciei și înapoierii, pasiunile omenesci sînt și aici aprinse și se dezlîntuie cu ușurință. Romanul relatează în principal, destinele amoroase ale lui Vasil, Ganna, Evhim Glușak și Handoska.

Vasil e un tînar aspru de nevoi, care a fost silit, la o vîrstă fragedă, să-și ia asupra-și cele mai grele treburi ale gospodăriei după moartea prematură a tatălui. E zgîrcit la vorbă, nu prea ascuțit la minți, dar înversunat în tot ceea ce face. Ganna, dintr-o familie la fel de năpăstuită, e o fire opusă lui, manifestîndu-și cu mîndrie independența, cu o limbă foarte ascuțită, ce nu iartă nimănui nimic. Se iubesc fără multe cuvinte, cu o dragoste simplă și curată, așteptînd clipa prielnică pentru a se căsători. Dar pe traiectoria legăturii lor apare Evhim; feciorul țăranului bogat, sigur de sine, căruia nu-i rezistă nici o fată din sat. Ganna îl înfruntă, îi rezistă în ciuda tuturor încercărilor lui de a o cuceri, de a-și satisface cu ea poftelile, așa cum și le satisfăcuse cu Handoska, de pildă. Și atunci, Evhim este silit să ingenuchieze în fața Gannei, s-o ceară în căsătorie. Neînțelegerile dintre Vasil și iubita lui îi favorizează planurile. Ganna acceptă să-l ia de soț, cu toate că presimte mereu mai acut eroarea, pe care o bănuim plină de consecințe grave.

Paralel cu această intrigă, romanul desfășoară firul epic al unor evenimente cu rezonanțe sociale, cum ar fi lupta împotriva bandelor albe ale lui Maslak, acțiunea de reîmpărțire a pămîntului, construirea unei șosele, care să risipească izolarea Kurejilor. Toate aceste evenimente sînt menite să înfățișeze procesul de consolidare a puterii sovietice, care deschide noi orizonturi sătenilor din partea locului.

Cîteva zeci de pagini din roman sînt consacrate descrierii unor tradiții în tenta lor locală. Sărbătorirea crăciunului ne este înfățișată cu toate datinele ei, în amănunțime. Nu mai puțin pitorești sînt obiceiurile legate de pețirea miresei, pregătirile pentru nuntă și nunta propriu zisă.

Romanul lui Melej poate servi ca introducere a cititorului într-o lume prea puțin cunoscută.

Z. L.

OPINII

Somerset Maugham despre literatură

Revista sovietică „Voprosi literaturi” publică, în ultimul număr, cîteva din meditațiile despre literatură ale cunoscutului scriitor englez William Somerset Maugham.

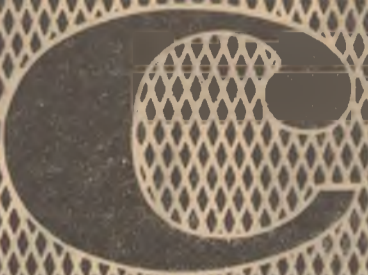
În prefața la „Jurnalul scriitorului”, Maugham ține să sublinieze caracterul acestor însemnări. Ele nu relatează, sub nici o formă, întîlnirile scriitorului cu personalități celebre ale timpului său, ci numai observații pe care le socotește utile muncii sale de creație. Iată cîteva din principiile după care s-a călăuzit în activitatea sa literară.

Maugham formulează astfel unul dintre ele: „N-am socotit niciodată că aș putea să scriu ceva din nimic; simțeam totdeauna nevoia unui fapt sau caracter real, ca punct de plecare. Dar apoi, imaginația mea, capacitatea de a inventa, sentimentul dramaticității transformau invariabil toate acestea în ceva ce-mi aparținea exclusiv”. Mult mai tîrziu, scriitorul își completa ideea cu următoarea observație: „Nu e nevoie ca un scriitor să mîncească un berbec întreg pentru ca să redea gustul berbecului; e destul să mîncească o singură friptură. Dar asta trebuie s-o facă neapărat”.

O altă însemnare precizează înclinația scriitorului spre o șlefuire de tip flaubertian sau poate cheovian a prozei sale. „Să lucrezi fără încetare asupra stilului, să te strădui să scrii mai bine”. Această strădanie trebuie să aibă ca rezultat claritatea și concizia expresiei, ritmul corespunzător și echilibrul ei. Maugham obișnuia să citească cele scrise cu glas tare. În același timp, el recunoștea că Balzac, Dickens, Tolstoi și Dostoevski nu s-au îngrijit prea mult de stilul operei lor. „Ceea ce dovedește, adaugă scriitorul, că dacă știi să povestești o întîmplare, să crezi un erou, să crezi episoade interesante și dacă pasiunea și sinceritatea îți sînt caracteristice, atunci n-are nici o importanță cum scrii. Oricum, însă, e mai bine să scrii frumos decît urît”.

Insemnările lui Maugham cuprind cîteva observații interesante asupra cerințelor pe care le impune utilizarea persoanei întîia

cartea

într-o povestire precum și asupra altor elemente convenționale de același fel.

Scriitorul englez manifesta o mare admirație pentru schițele și nuvelele lui Cehov. De aceea el socotea că „nu este permis să atașezi povestirilor lui Cehov expresia banală „o frîntură de viață”, pentru că o frîntură este desprinsă dintr-un întreg, iar la lectură apare un sentiment cu totul contrar: avem impresia că scena este uriașă, dar o privim printre degete. De aceea se vede numai o parte, dar știm că acțiunea se petrece și în alte locuri, pe care nu le vedem”.

În ceea ce îl privește pe Edgar Poe, Maugham considera că el încerca să fie nou și original în operele lui cu ajutorul gândirii abstracte. „Dar nu avea dreptate. Singurul drum pentru aflarea noului este neîncetata înnoire a scriitorului și singurul drum spre originalitate este aprofundarea și lărgirea lumii lui interioare”.

Se înțelege că în paginile acestui jurnal original nu putea să lipsească obișnuita polemică cu critica literară. La Maugham ea pornește de la caracterizarea folosită de mulți critici în ce privește „profesionalismul” lui. El le răspunde cu o interesantă constatare referitoare la romanul britanic care, după părerea lui, este insuficient lucrat, este „lipsit de formă”. De aceea, poate, travaliul său sirguincios, neobișnuit în literatura engleză, a dat naștere caracterizării de mai sus. Așa își explică Maugham faptul că proza lui și-a găsit mai mulți cititori și a fost întîmpinată cu mai multă înțelegere în Franța, unde iubitorii de literatură sînt obișnuiți cu operele în care „o gândire disciplinată îmbracă o formă distinctă”.

ISTORIE LITERARĂ

Ultimii ani din viața lui Maiakovski

Viktor Perțov este unul din cei mai autorizați biografi ai lui Maiakovski. El este autorul citorva studii masive despre viața și opera poetului sovietic, iar recent a publicat un nou volum, cu care își încheie șirul cercetărilor lui, intitulat „Ultimii ani ai lui Maiakovski”.

Volumul cuprinde șapte capitole consacrate aspectelor celor mai importante ale vieții și operei poetului între anii 1925—1930: călătoriile lui Maiakovski în Franța și America, apariția pieselor sale „Ploșnița” și „Baia”, expoziția „Douăzeci de ani de activitate a lui Maiakovski” etc.

Geniul inovator al poetului, îndrăzneala concluziilor sale artistice sînt profund analizate în volumul lui Perțov. El aduce, de asemenea, unele date noi despre disputa dintre Maiakovski și R.A.P.P. (Asociația scriitorilor proletari, care a sîntat între anii 1925—1932), mai ales cu privire la piesele „Ploșnița” și „Baia”. Realismul lui Maiakovski a șocat anumite cercuri literare și i-a adus critici cu totul neîndreptățite.

Cartea lui Perțov se distinge, mai ales, prin atenția ce o acordă vieții lui Maiakovski. În acest cadru sînt relateate raporturile dintre Maiakovski și alți scriitori ai epocii precum și numeroase trăsături originale ale vieții și moravurilor din anii aceea. Istoricul sovietic se ocupă îndeaproape de diferitele atitudini suscitade de opera maiakovskiană, care a avut parte, uneori, de interpretări cu totul eronate. Capitolul final este închinat ultimei scrisori a lui Maiakovski, intitulată „Tuturor” și circumstanțelor în care s-a produs sinuciderea lui.

Cartea lui Viktor Perțov incununează o activitate susținută vreme îndelungată și recenziții ei consideră că, de-acum înainte, cei ce studiază opera lui Maiakovski vor trebui neapărat să țină seama de ea.

Jumătate din traficul feroviar mondial

Ritmurile accelerate de dezvoltare a economiei U.R.S.S. au avut drept urmare, cum e și firesc, o creștere importantă a traficului. În ce privește transportul feroviar, Uniunea Sovietică ocupă primul loc în lume: în 1965, de pildă, au stabilit statisticele, el a atins impresionanta cifră de 1948 miliarde tone kilometrice, cu alte cuvinte aproape jumătate din traficul mondial. Lungimea căilor ferate care în cursul septenarului a crescut cu aproximativ 8000 km va ajunge, în următorii cinci ani, cu încă 11 000 km! Printre traseele înglobate în această cifră se numără și calea ferată Tiumen-Surgut (650 km), care va traversa regiunile greu accesibile din nordul Siberiei, spre noile zăcăminte de petrol și gaze.

În cursul ultimilor șapte ani au fost construite numeroase și importante căi ferate, cea mai mare fiind cea care leagă orașele Omsk și Barnaul, în lungime de 802 km. În felul acesta a fost descongestionată și linia Omsk-Novosibirsk, sectorul feroviar cel mai aglomerat din lume. Legături regulate au fost stabilite și cu Abakan, unde au fost prospectate bogate zăcăminte de minereu de fier. Trenurile încărcate cu materie primă — s-a calculat că minele vor furniza anual aproximativ 3 milioane de tone — aprovizionează combinatul „Novokuznețk”, unul din primii născuți ai metalurgiei siberiene. De asemenea, în vederea exploatării mai intense a petrolului din R.S.S.A. Tatară, a dezvoltării metalurgiei neferoase din Kazahstan și pentru valorificarea „Stepei Flămînde” au fost date în folosință liniile Minnibaev-Krugloe, Polie-Essil-Turgai, Sir-Darinskaia-Djizak. Tobol a fost legat de zăcămintul de asbest de la Djetigar, iar Siktivkar, capitala R.S.S.A. Komi, a fost conectată, prin Mikun, la rețeaua feroviară a țării. Cea mai septentrională cale ferată a fost construită între Murmansk și Pecenga.

Spre sfârșitul lui 1965, ultimul an al septenarului, a intrat în funcțiune și sectorul însumând 172 km care leagă Kziltau de Irțișkaia, înzestrat cu 39 de poduri, precum și linia electrificată Abakan-Taișet, sector oriental al liniei sud-siberiene, lung de 696 km, care traversează stepa, taigaua și munții Saiani. Pentru această lucrare constructorii au trebuit să deplaseze peste 32 milioane metri cubi de pământ și aproape 15 milioane metri cubi de stincă. Linia străbute nouă tuneluri cu o lungime totală de aproape zece kilometri și aproximativ 730 de poduri. Concomitent cu construirea acestor linii, au fost dublate și unele căi ferate de mare trafic. E vorba de traseele Moscova-Perm-Sverdlovsk, Barnaul-Semipalatinsk, Sverdlovsk-Vagal-Omsk, Kinel-Orenburg etc.

În U.R.S.S., fiecare kilometru de cale ferată este folosit de cinci ori mai mult ca în S.U.A. și de 8—10 ori mai mult ca în Europa. Liniile electrificate sau dotate cu tracțiune Diesel ating aproape 80 000 km. Numai aceste două moduri de tracțiune au asigurat, în 1965, 85 la sută din traficul total de mărfuri. În U.R.S.S. lungimea liniilor electrificate a atins 25 000 km, ceea ce reprezintă cam un sfert din liniile electrificate ale lumii. Numai în cursul septenarului au fost electrificați 15 400 km de cale ferată printre care liniile Moscova-Baikal (5 500 km), Leningrad-Moscova-Rostov-Tbilisi - Leninakan (3 400 km) și Moscova-Gorki-Perm-Sverdlovsk (2 000 km). De asemenea, în ultimii ani a început să fie introdus un nou sistem modern de tracțiune cu curent alternativ de frecvență industrială de 27,5 kv. Lungimea liniilor electrificate din acest sistem a ajuns să atingă aproape 8 000 km.

În ce privește actualul cincinal, planul prevede electrificarea a aproximativ 13 000 km de cale ferată. Va fi terminată,

între altele, electrificarea liniilor Moscova-Kiev-Lvov-Ciop, Moscova-Riazan-Lihaia-Rostov, Magnitogorsk-Telinograd-Barnaul-Taișet și va continua electrificarea transsiberianului. Paralel, o amploare considerabilă va lua și construcția de drumuri, prin darea în funcțiune a autostrăzilor Moscova-Kaluga-Sevsk, Kașira-Tambov, Kuibișev-Ufa, Balkașino-Atbassar etc., cu o lungime totală de 1 600 km. În realizarea acestor importante lucrări pentru economia sovietică, constructorii de căi de comunicație colaborează strâns cu savanți, ingineri și proiectanți. Prin eforturi comune aceștia le-au pus la dispoziție 226 noi tipuri de mașini care înlesnesc munca și măresc productivitatea.

DE PE CUPRINSUL U. R. S. S.

■ *Yetty Baker din Nottingham a trimis recent directorului fabricii de aparate de radio din Riga o scrisoare care cuprindea elogii la adresa produselor întreprinderii. În scrisoare se spunea, între altele: „Mi-am cumpărat nu de mult un radio portativ cu tranzistoare „Selga”. Sînt extrem de mulțumită de el și socot că aparatul valoroasă de două ori mai mult decît prețul la care se vinde și este cel mai bun din toate aparatele pe care le-am cunoscut”.*

■ *Elegantul aparat de radio cu sonorizare excelentă și o mare selectivitate și-a cîștigat în scurt timp popularitate în rîndul cumpărătorilor străini. La ora actuală, aparatul se exportă în 10 țări.*

■ *Viktor Horujenko a reușit să obțină vara trecută în condițiile climatei aspre a regiunii Cita din Siberia pătlăgele roșii din specia „Gigant”. Pe o singură tufă au crescut 20 de pătlăgele, fiecare cîntărind cîte 550 de grame. Un alt legumicultor amator, din regiunea Irkutsk, a crescut pătlăgele cîntărind de la 500 la 900 de grame și un exemplar de un kilogram. Astfel încît de pe fiecare tufă el a cules cîte 8—10 kilograme de roșii.*

■ *Pe șantierul hidrocentralei Toktogul își trece probele autobusculanta cu motor Diesel „Belaz-548-V”, cea mai puternică mașină sovietică de acest tip. Camionul poate transporta 65 de tone de încărcătură cu viteza de 50 de kilometri pe oră, înlocuind cu succes 13 autocamioane „M.A.Z.” de cîte cinci tone. Menționăm că în această regiune drumurile de munte pe care circulă mașina au numeroase pante abrupte, iar temperaturile variază în funcție de altitudine, între arșița tropicală și gerurile iernilor aspre.*

INTREPRINDERI NOI

„Pescărușul”

În timp ce Valentina Tereșkova, „Pescărușul”, înnojea globul terestru, inginerul Karmanov își elabora proiectul: așa s-a făcut că l-a botezat „Ceaika”.

Viața de toate zilele a „Pescărușului” este mult mai puțin poetică decît numele său, căci el reprezintă o întreprindere cu un plan, un fond de salarii și mai multe schimburi. Totuși, nu este o întreprindere obișnuită; probabil chiar că nu-și are perechea în lume. Directorul, inginerul șef, șefii de secție și maiștrii sînt adulți; dar restul personalului se compune din 2750 de elevi, care cinci zile pe săptămînă stau pe băncile a 15 școli medii dintr-un raion moscovit în clasele VII—XI.

A fost o încercare îndrăzneată, lucru de care erau conștienți atît Karmanov cît și susținătorii săi. Pînă atunci, pentru a primi o educație politehnică, copiii își făceau practica în mai multe întreprinderi din raionul respectiv. Peste tot se loveau însă de lipsa de încredere a muncitorilor, care preferau să le dea tot felul de comisioane. Ocupați cu munci auxiliare, fînuiți departe de orice răspundere, elevii și-au pierdut pînă la urmă interesul pentru producție. Tocmai în acel moment critic s-a născut „Pescărușul”. Copiii au fost luați în serios; li s-au dat sarcini pe care le-au dus la bun sfîrșit. Din mîinile lor au început să iasă obiecte care sînt finisate apoi în alte întreprinderi sau intră direct în comerț: microelectromotoare, dinamuri pentru jucării, difuzoare miniaturale și alte piese pentru radiourile cu tranzistoare, precum și... rochii pentru păpuși.

„Pescărușul” acoperă pînă acum 10 la

Marca Ceaika: piesă pentru radio cu tranzistoare

muncitori. La ora actuală colectivul Institutului de cercetări științifice în domeniul mașinilor-unelte pentru așchiera metalelor din Moscova lucrează la crearea de mașini-unelte cu comandă cu program. Au și fost elaborate pentru producția de serie construcții tip de ansamble și diferite elemente pentru comanda automată a mașinilor-unelte, precum și scheme de mașini automate de strunjit, frezat și găurit, comandate cu ajutorul sistemelor cifrice. În cadrul aceluiași institut au fost realizate detaliile tip de prelucrat la mașinile-unelte cu comandă cu program.

Caracteristicile cele mai importante ale mașinilor-unelte sovietice de toate dimensiunile și tipurile sînt precizia, siguranța în exploatare și rezistența. Mulțumită acestor caracteristici ele au devenit cunoscute lumii întregi. Astăzi Uniunea Sovietică ocupă primul loc în lume în producția de mașini-unelte pentru așchiera metalelor. Numai în primul semestru al anului trecut U.R.S.S. a produs 91 800 de mașini-unelte. Iar în ce privește amplasarea întreprinderilor din această ramură menționăm că dacă în primii ani ai Puterii Sovietice ele se aflau numai în R.S.F.S.R. și Ucraina, astăzi le întâlnim în Uzbekistan și Azerbaidjan, Kazahstan și Kirghizia, Gruzia și Lituania.

MERIDIANE

Șantier lituanian

Încă în primăvara anului 1964, malul drept al râului Neris, hotarul de nord al capitalei lituaniene, era pustiu. Astăzi, aici se înalță cel mai fină cartier al orașului Vilnius. În același mod s-au extins și alte orașe ale Lituaniei: Kaunas, Șeaulica, Klaipeda, Panevejis etc.

În anii septenarului trecut pe teritoriul republicii au fost construite și date în folosință aproximativ 1,6 milioane metri pătrați de locuințe. Pînă la finele anului trecut s-au mutat în case noi 500 000 de familii. În același răstimp de șapte ani constructorii lituanieni au mai înălțat 130 de școli noi, tot atîtea grădinițe și creșe, 29 spitale, 34 de cinematografe.

Cele mai multe transformări le-a suferit capitala republicii. Alături de etajele de locuințe s-au înălțat aici un edificiu nou pentru Casa de cultură a constructorilor, un nou cinematograful panoramic, un hotel. În prezent se construiesc un teatru de operă, un mare complex sportiv, un centru comercial și alte edificii publice.

În Lituania cea mai mare parte a construcțiilor se realizează cu prefabricate din beton armat. Astfel reușesc constructorii să înalțe case cu cîte cinci etaje în numai trei luni. Se folosesc, de asemenea, pe scară largă, unele materiale noi ca polistiroful, vata minerală, poliuretana, cleiurile și vopselele sintetice.

Ritmurile construcțiilor în R.S.S. Lituaniană au urmat și vor urma și de acum înainte o linie ascendentă. Mărturie sînt cifrele cuprinse în actualul plan cincinal. Astfel, în următorii cinci ani se vor construi de două ori mai multe locuințe decît în ultimii cinci ani. Orașele se vor împodobi cu blocuri înalte, de cîte 12—22 de etaje. La Vilnius se va construi un orașel studentesc, un complex spitalicesc, cîteva hoteluri și un nou centru de televiziune. Planul prevede, de asemenea, reconstruirea vechiului centru al orașului. Tot în acești ani o serie de orașe își vor spori populația de la 10—15 000 la 50—80 000 de locuitori. Acestea sînt: Alitus, Iurbarkas, Kapsukas, Utena, Plunghe.

Modernul hotel „Ghintaras” din Vilnius. Poate găzdui 320 de pasageri

SCUT ȘI SPADĂ

„Războiul ascuns“ în spatele frontului hitlerist (XIII)

1941... După alipirea Letoniei la U.R.S.S., Alexandr Belov, alias Johann Weiss, și-a părăsit țara împreună cu majoritatea germanilor și s-a stabilit în Polonia ocupată de hitleriști. Aci își începe activitatea de agent al serviciului de informații sovietic. În cele din urmă Weiss este angajat șofer la Abwehr. Maiorul Axel Steinglitz, noul șef al lui Johann, este un spion notoriu al Reichului, în războiul ce se pregătește împotriva U.R.S.S. Datorită unui concurs favorabil de împrejurări, Johann intră într-o subunitate specială, condusă de maiorul Steinglitz, care are misiunea să urmeze unitățile combatante ale Wehrmachtului și să adune de pe teritoriul ocupat materiale pentru serviciul de spionaj.

Dar Weiss nu avu posibilitatea să-l exploateze în continuare pe imagină agent al Gestapoului cu scopul de a-l teroriza pe Steinglitz și, mai ales, de a afla câte ceva despre el, căci în noaptea următoare subunitatea specială fu pusă în stare de alarmă. Împreună cu întreaga subunitate, Johann părăsi dispozitivul îndreptându-se spre hotarul de răsărit. Fură încartiruiți într-un sat din care fusese alungată populația. Când trecu printr-o zonă inferzisă, Johann văzu unități motorizate și infanterie, care se aflau pe punctul de plecare. Era ziua de 16 iunie 1941.

Ultimele indicații primite la cursuri se refereau indeosebi la metodele de sortare a documentelor confiscate de la inamic. Acestea trebuiau depozitate după un anumit sistem în niște saci de foaie de cort și în lăzi: documentele de partid într-o parte, cele de stat în alta, cele cu caracter economic separat etc. Insignele, medaliile, ordinele, ștampilele etc. urmau să fie virite în niște găleți cu capac. Fiecare ostaș primi o geantă asemănătoare cu cele ale poștaşilor. În ajun, în subunitate veniră patru militari cu instrumente speciale pentru deschiderea caselor de fier.

Un spion „distins“

Maiorul Steinglitz se instală într-o vilășoară împreună cu căpitanul Oskar von Dietrich, pe care maiorul îl cunoștea de mult. Erau aproape prieteni. Spun aproape deoarece Steinglitz nu obișnuia să-și complice existența cu prietenii strine. Prusac tipic, Dietrich se trăgea dintr-o veche familie de junkeri. Dimensiunile craniului, ale nasului și ale urechilor lui puteau entuziasma pe orice cercetător al trăsăturilor deosebite ale rasei ariene. Dietrich avea nu numai studii militare de specialitate, ci și bogate cunoștințe de cultură generală. După absolvirea școlii, Oskar profitase de protecția tatălui său, colonelul von Dietrich, pentru a face carieră. În acest scop intrase în Abwehr. Cu timpul căpătâ experiență și începu să ocupe funcții tot mai importante, ajungând cadru de conducere în secția de contraspionaj și reprezentând tipul de spion foarte apreciat de Canaris. După părerea amiralului Canaris, un bun agent al serviciului de contraspionaj nu trebuia să demaște, ci numai să stringă dovezi împotriva celor suspuși pentru ca să le poată folosi la momentul oportun.

În fișierul lui Canaris, o enciclopedie de ticăloși și crime fără precedent în istorie, figurau toate căpeteniile marelui stat major al Wehrmachtului, toți cei din anturajul lui Hitler. Canaris spera că într-o bună zi avea să poată prezenta fiecăruia dintre ei documente compromițătoare, în schimb cărora cărora ar urma să-l ajute să ocupe un loc corespunzător în ierarhia nazistă. Lucra totuși foarte prudent deoarece își dădea seama că Führerul, care fusese cîndva și el spion militar, cunoștea posibilitățile nelimitate pe care le oferă această activitate. Nu întâmplător Hitler, temându-se ca nu cumva cel care ar fi condus organismele reunite de spionaj să nu

acapareze puterea în cel de al treilea Reich, nu voise să concentreze puternica forță într-o singură mînă, ci o împărțise între mai multe servicii.

De aceea, cînd aflase că Hitler îl numise „hienă în sirop“, Canaris nu se simțise deloc jignit, ci dimpotrivă. În schimb începuse să acționeze și mai prudent.

Războiul secret cu puterile europene îi oferea lui Canaris infinit mai multe posibilități de a se apropia de Hitler decît un război deschis, și încă cu Rusia. Misiunea de a strînge dovezi pentru a pronunța sentințe de condamnare la moarte i se părea lipsită de eleganță și cu foarte puține perspective, dacă ținem seama că prioritatea în acest domeniu o aveau Gestapoul, SS-ul și SD-ul, care se bucurau de deo-

unul pe celălalt, ofițerii începuseră să relateze cele întîmplate.

Cu câteva ore în urmă, un soldat german dăduse buzna într-un camion care transporta un post emițător, îi amei cu câte o lovitură în cap pe radiotelegrafist și pe ajutorul lui, îi zvîrli din mașină și îl sili pe șofer, sub amenințarea revolverului, să gonească cu maximum de viteză. La scurt timp după aceea, stațiile de radiogoniometrie ale Abwehrului stabiliră că pe undeva, pe aproape, funcționa un post de radioemisie clandestin care transmitea următorul text în limba rusă: „Către toate stațiile de radio din Uniunea Sovietică. La 22 iunie Germania fascistă va ataca U.R.S.S...“.

Mai multe mașini cu stații de radiogo-

Desen de A. Lurie

sebita încredere, de prețuirea și protecția lui Hitler.

Cum tatăl lui făcea parte din anturajul lui Canaris, căpitanul Oskar von Dietrich aflase câte ceva despre necazurile amiralului. Pe de altă parte și orgoliul lui avea de suferit dat fiind că ofițerii din Gestapo, SS și SD își subliniau cu grosolanie superioritatea față de agenții Abwehrului, care trebuiau să-și limiteze cîmpul de acțiune numai la interesele Wehrmachtului. Foarte slab, dar nu lipsit de eleganță și sobru în mișcări, Oskar von Dietrich era arogant chiar și cu superiorii. Deși mai mare în grad, maiorul Steinglitz se purta ca un subaltern cu căpitanul Dietrich; era și ploconirea plebeului față de aristocrat, dar și speranța că Dietrich l-ar putea ajuta să parvină.

...Era o noapte caldă, senină de iunie. Mașina condusă de Johann înainta încet pe o șosea în care șenilele tancurilor lăsaseră urme adînci. La un moment dat, de o parte și de alta a șoselei se iviră, ca niște ziduri înalte, de nepătruns, niște șiruri compacte de copaci. Era întuneric ca într-un tunel.

Johann aprinse farurile. Deodată răsunară câteva focuri de armă, strigăte răgușite și o lovitură surdă, însoțită de zgomotul pe care-l produce un geam cînd se sparge. În lumina orbitoare a farurilor se zări un automobil care intrase cu botul într-un castan.

Doi ofițeri din unitățile de comunicații — unul cu un pistol, celălalt cu o armă automată în mînă — palizi și plini de sînge, săriră pe scara mașinii și ordonară lui Weiss să mărească viteza.

Johann făcu un semn cu capul spre Steinglitz.

Maiorul rosti absent:

— Luați loc. Actele dv.!

— Domnule maior, fiecare secundă...

— Dă-i drumul! — ordonă Steinglitz lui Weiss, după ce controlă actele ofițerilor. Apoi îi întrebă:

— Ei, despre ce-i vorba?

Agilați și întrerupîndu-se tot timpul

niometrie la bord porniseră în căutarea postului clandestin. Într-una din ele se aflau și cei doi ofițeri. Curînd, zăriră pe șosea camionul furat și începuseră să-l urmărească, anunțînd totodată prin radio descoperirea lui. Dar la o cotitură, din neatenția șoferului sau din cine știe ce alt motiv, mașina intrase într-un copac.

Vrînd-nevrînd, Johann trebui să accelereze, căci, după ce privise cu luare aminte vitezometrul, ofițerul care se așezase în față îndreptase înspre el arma automată. Steinglitz se înfîbintase și el și începuse să-l împingă în spate cu țeava „Walterului“.

La scurt timp după aceea, se ivi în zare camionul-furgoneta, în care erau transportate de obicei stațiile de radio-emisie ale regimentelor. Cu toate că n-avea nici un rost, ofițerii începuseră să tragă, disperăți, cu armele în direcția lui.

La un urcuș camionul încetini puțin viteza. Mașina lui Weiss gonea nebuște. La un moment dat Johann hotărî să producă și el un accident și tot la o cotitură, dar intenționa s-o facă cu mai multă artă decît șoferul care murise. N-avea să intre cu mașina într-un copac, ci în „morcovii“ de piatră de pe marginea șoselei. În felul acesta avaria ar fi fost mult mai ușoară, fără consecințe pentru cei din mașină, iar între timp camionul s-ar fi putut îndepărta.

Ultima întîlnire cu Bruno

Tocmai se pregătea să-și ducă la îndeplinire planul cînd trecu pe lângă el, depășindu-l, un camion blindat de transport din care răpăi o rafală de mitralieră. Accidentul n-are mai fi ajutat la nimic. Johann acceleră la maximum, dar camionul blindat nu se lăsa depășit. Cum șoseaua se afla continuu sub focul mitralierelor, Weiss nu îndrăznea să expună mașina.

La un moment dat se auzi un scrișnet de roți pe asfalt și camionul urmărit se rostogoli într-o prăpastie.

Johann opri mașina chiar în locul unde

camionul își pierduse direcția, spărsese îngrăditura de piatră de pe marginea șoselei și se prăvălise într-o ripă zăcînd cu roțile în sus. Ușile se înțepeniseră și șoferul nu putea fi scos din cabină. Cu ajutorul radioemitașului de pe camionul blindat Steinglitz îl informă pe căpitanul Dietrich, ca reprezentant al serviciului de contraspionaj, despre cele întîmplate.

Johann propuse ca mașina avariata să fie adusă în poziție normală cu ajutorul camionului blindat. Dar șoferul acestuia refuză categoric, afirmînd că pe o pantă atît de abruptă îi era cu neputință să coboare de pe șosea și că nu avea de gînd să se sinucidă.

Weiss se adresă atunci lui Steinglitz:

— Îmi permiteți?

Maiorul coborî puțin pleoapele. Luînd gestul drept încuviințare, Weiss îl dădu la o parte pe șofer, sări în cabina camionului blindat și trînti cu putere portiera grea de oțel. Nici el singur nu știa de ce făcuse acest lucru: fie pentru a salva de la chinuri pe omul care se afla în cabina camionului din prăpastie, fie pentru a rămîne singur în mașina puternică cu o cabină îngustă ca un sicriu și cu două mitraliere la bord.

Îndată, însă, ce începu să coboare panta își dădu seama că mașina de câteva tone îi scăpa din mînă și refuză să i se supună. Părea că toată greutatea de oțel se prăvălise pe o latură și că mașina se umpluse cu câteva tone de mercur, care se îngrămădiseră într-o singură parte. Cînd Johann porni motorul și mașina se zmuci îndărăt, această greutate lichidă de oțel se mută și ea înapoi. Încă o secundă și mașina avea să se dea de-a rostogolul. Dar el trebuia s-o silească să înainteze lin și docil, abia tirîndu-și roțile frînate. În timp ce lupta pe viață și pe moarte cu mașina, Johann începu să simtă un dispreț din ce în ce mai mare față de sine însuși. De ce se virise de bună voie în povestea asta? Ca să moară proteste sau să se schilodească? Știa bine că nu avea voie s-o facă. Dacă i se va întimpla ceva, va fi cea mai stupidă irosire de forțe. Și pe măsură ce îi creștea disprețul față de el, lupta pentru viață devenea tot mai înverșunată.

După ce, cu o ultimă efortare, sili camionul să lungească ușor pe fundul prăpastiei, abia izbuti să-și vire între buzele tremurînde o țigară.

Între timp, la locul cu pricina sosiră Dietrich și doi colonei însoțiți de escortă. Fusese adusă și o ambulanță.

Dar Johann nu cedă nici acum locul șoferului de pe camionul blindat. După ce vehiculul avariata fu legat cu cabluri de puternica mașină blindată și adus în poziție normală, Johann se apropie și mai mult de el și, fără să coboare, începu să urmărească cele întîmplate.

Împiedicîndu-se unul de altul, soldații încercară să deschidă portiera înțepenită, dar fără rezultat. Atunci Johann coborî din mașină, sări pe scara opusă a camionului, se cățăra pe radiator și de pe el lunecă ușor în cabină, pe geamul care se spărsese în timpul accidentului. Omul din cabină nu dădea nici un semn de viață. Johann tresări de spaimă cînd se atînsese de trupul însingerat. În cele din urmă soldații izbutiră să deschidă portiera și să-l scoată afară pe cel de la volan. Trupul zdrobit, năclăit de sînge fu așezat pe iarbă. O bucată mare de piele smulsă de pe frunte îi acoperea fața.

Steinglitz se apropie, se plecă peste muribund și-i dădu ușor la o parte de pe față bucata de piele. Și atunci Johann văzu bine chipul nefericitului: era Bruno.

Sanitarii aduseră brancarda, iar la fața locului veni și un medic cu trusa de medicamente.

Acum însă nu mai dădeau dispoziții coloneii ci căpitanul Dietrich, reprezentant al serviciului de contraspionaj. El ordonă ca rănitul să fie examinat pe loc. Medicul îi tăie tunica. Din piept ieșea o bucată de coastă care-i străpunsese pielea. Un picior i se fracturase. Laba unei miini, complet zdrobită, semăna cu o mînușă roșie cu un singur deget.

V. Kojevnikov

(Va urma)

MUZICĂ

În capitale oficiale și neoficiale

Interviu cu Maria Șindilaru

Turneele sopranei Maria Șindilaru în U.R.S.S. întocmesc o vastă și pitorească hartă de capitale oficiale și neoficiale. Primele nume înscrise în ea au fost Sverdlovsk și Novosibirsk, principalele orașe ale Uralului și Siberiei. Apoi s-au adăugat Moscova, în al doilea turneu, după ea Frunze (Kirghizia), Tașkent (Uzbekistan) și Tbilisi (Gruzia). Iar recent de tot — Kazan (Tataria), Riga (Letonia) și Ufa (Bașkiria).

Talentata noastră cântăreață, ale cărei calități vocale excepționale se îmbină cu un foarte bun joc de scenă, a abordat în fața spectatorilor sovietici câteva roluri celebre din marele repertoriu liric: Mimi („Boema”), Mihaela („Carmen”), Margareta („Faust”), Tatiana („Evgheni Oneghin”), Cio-Cio-San.

— Cio-Cio-San este cel mai recent rol al meu. Am debutat în el cu puțin timp înainte de a pleca în Uniunea Sovietică, sub bagheta excelentului dirijor italian Benintendi. La București l-am cîntat numai de două ori, așa că într-un fel am prelungit premiera în U.R.S.S.

— L-ați amintit adeseori pe Benintendi. Cu ce alți artiști străini ați colaborat?

— Am cîntat cu Nikolai Ghiaurov și Kim Borg, cu Irina Arhipova, Ivan Petrov, Alexandr Ognivțev, cu dirijorul vienez Kostlig și alții. Admirabili parteneri am avut și în recentul turneu în Uniunea Sovietică. Mai întii vreau să spun că pretutindeni am colaborat perfect cu dirijorii. Monasipov la Kazan, Glazup la Riga, Mutalov la Ufa au avut o comportare deosebită, pentru care le sint recunoscătoare. Foarte buni parteneri au fost Stanislav Babeșko, solist al Teatrului de operă din Leningrad, cu care am cîntat în „Evgheni Oneghin” la Kazan, Fisers și Andermanis, care mi-au dat replica în „Cio-Cio-San” la Riga. Și în genere vreau să subliniez faptul că toate cele trei colective artistice în mijlocul cărora m-am aflat au fost la mare înălțime, că toți — soliști, dirijori, cor, orchestră — au arătat un entuziasm și o bunăvoință impresionantă și extrem de prețioasă pentru un artist străin.

— Recentul dumneavoastră turneu a avut un itinerar pitoresc. Punctele lui de reper au fost Marea Baltică, Volga, Ural. Și între ele, mii de kilometri.

— Am început turneul la Kazan, oraș vechi, cu un accentuat farmec oriental și aureolat de bogate tradiții revoluționare. Am vizitat venerabila-i universitate, care spre sfîrșitul secolului trecut l-a numărat printre studenții ei pe Lenin, am vizitat de asemenea casa în care a locuit Lenin cu familia lui — o casă foarte modestă. Orașul are un valoros monument de arhitectură — Kremlinul — superbă incrustătură de turlă și cupole.

Kazanul este, totodată, orașul lui Musa Djalil, poetul-erou tatar care a murit în închisoarea berlineză Moabit. Teatrul de operă din oraș îi poartă numele și am primit cu plăcere din partea colectivului său un album cu imagini din viața și activitatea poetului.

De la Kazan am aterizat la Riga, în plină arhitectură gotică, pentru ca de acolo să mă îndrept din nou spre Est, cu destinația

Ufa. Capitala Bașkiriei este compusă de fapt din două orașe — unul vechi, scund și adunat laolaltă, și unul nou, nesfîrșit de lung. Imaginați-vă, se întinde pe o singură linie dreaptă, lungă de 53 de kilometri. Efectul este extraordinar pentru niște ochi obișnuiți cu aglomerările urbane. Străzile sint foarte largi și, bineînțeles, foarte lungi. La Ufa am nimerit exact în cele trei-patru zile unice pe an cînd se scurg sloiurile de gheață din nord spre sud, pe apa Ufimkăi. Este un fenomen de o impresionantă grandoare, un spectacol natural de o mare frumusețe. Mă pot considera un om norocos. O singură zi de întîrziere m-ar fi lipsit de bucuria acelei unice priveliști.

La Ufa, ca și la Riga și Kazan, publicul este mare iubitor de muzică de operă. De altfel pretutindeni am fost primită cu multă căldură; am văzut în asta o dovadă de prețuire a artei românești.

Extrem de modestă, Maria Șindilaru, care a cules aplauze în Bulgaria și Polonia, Belgia și China, Franța și U.R.S.S., se sfișie să vorbească despre succesul ei în recentul turneu. Dar el este atestat de cronici elogioase, de gesturi de mulțumire, de scrisori pe care le-a primit acasă, în România.

Iulia Scutaru

CINEMA

Cei doi soți se reîntîlnesc...

În 1963, pe ecranele sovietice a apărut filmul „Ei au cucerit cerul”. Filmul n-a fost un eveniment, dar interpreta Ninei Kolcina, soția unui pilot de încercare, a atras atenția publicului și a presei. Era

Vladimir Ivașov și Svetlana Svetlicinaia

Svetlana Svetlicinaia, absolventă a Institutului de cinematografie, al cărei joc se distingea printr-o nobilă distincție și prin sobrietatea mimicii.

După aceea actrița a creat personajul unei fete cu destin complex și atrăgător, în filmul „Mătușa cu violete” (1964). Vom opri aici biografia Svetlanei, menționînd doar că apoi a încarnat-o pe agenta de legătură Katia din „Frontul nu înaintează”. Căci tot în 1964 destinul Svetlanei Svetlicinaia s-a contopit a doua oară, pe ecran de data aceasta, cu acela al soțului ei, binecunoscutul Vladimir Ivașov.

Ivașov a debutat în cinematografie sub numele lui Alioșa Skvorțov, eroul „Baladei soldatului”, care din 1959 a făcut inconjurul tuturor continentelor. Actorul era atunci student începător și avea vîrsta personajului său, un băiețandru cu ochi limpezi și increzători, care s-a gravat în memoria spectatorilor ca un simbol al purității, al nobleții și abnegației umane. În continuare, Ivașov a turnat în „Leon Garros își caută prietenul” (1961), „Șapte dădace” (1962), „Nori peste Borsk” (1963) și „Mătușa cu violete” (1964), unde a avut-o ca parteneră pe soția sa.

Anul trecut, regizorul Stanislav Rostofki, realizatorul filmelor „S-a întîmplat la Penkov”, „Stele de mai”, „Casa de la răscruce”, i-a reunit iarăși pe platou pe cei doi soți. Motivul a fost ecranizarea celebrului roman al lui Lermontov, „Un erou al timpului nostru”.

După cum se știe, romanul se compune din cinci nevele: „Bella”, „Maxim Maximici”, „Taman”, „Prințesa Mary” și „Fatalistul”. Rostofki a intenționat inițial să se oprească numai asupra a două din ele: „Taman” și „Bella”, dar a înțeles că această limitare nu i-ar fi dat posibilitatea să releve lumea interioară a lui Peciorin, eroul romanului. Pentru că în fiecare nevelă Peciorin e privit din unghiuri diferite. În „Bella” — cu ochii bunului și bravului secund Maxim Maximici. În „Taman”, „Fatalistul” și „Prințesa Mary” Pe-

ciorin se prezintă singur, cu o sinceritate absolută. În „Maxim Maximici” relatarea o face un tinăr ofițer. Și în sfîrșit, prefața romanului cuprinde comentariile lui Lermontov. Or, pentru a fi înțeles în întregime și exact, Peciorin trebuie arătat din toate aceste patru puncte de vedere.

Nu mai e necesar să subliniem cit e de dificilă, în aceste condiții, sarcina interpretului. Ea a fost incredințată lui Vladimir Ivașov, care, prin ceea ce a realizat pînă acum, îndreptățește alegerea făcută de Rostofki.

Svetlana Svetlicinaia întrușipează în „Taman” pe tinăra contrabandistă despre care criticul rus Belinski scria că „este o frumusețe sălbatică, strălucitoare, seducătoare ca o sirena, agilă ca o ondină, mindră ca o zînă a apelor, iute ca o umbră încîntătoare, grațioasă ca un mesteacăn”.

Cea mai numeroasă distribuție o reunește cinenuvela „Bella”. În jurul Silviei Berova, interpreta rolului titular, vor evolua actori kabardini, care sint totodată excelenți călăreți — calitate foarte importantă pentru acțiunea aventuroasă care se petrece în munți.

Pe genericul filmului vom mai întilni numele unui „interpret” extrem de valoros: calul Karaghez, un admirabil pur sînge caucazian, dresat special în vederea filmării.

Filmul „Un erou al timpului nostru” va fi în culori și pe peliculă de 70 mm. Această modalitate tehnică nu e întimplătoare. Lermontov acorda o mare importanță peisajului. Pelicula lată permite realizatorilor să redea frumusețea naturii în toată vastitatea ei.

Muzica ocupă și ea un loc de prim ordin în film. În romanul său, Lermontov tratează cu cea mai mare atenție meditațiile eroului. Acestea vor fi uneori substituite în film prin muzica compozitorului Kirill Molcianov.

Regizorul Stanislav Rostofki a avut ideea foarte interesantă că violoncelul se armonizează cel mai bine cu lumea interioară a lui Peciorin. Partitura de violoncel a fost incredințată celebrului violoncelist Mstislav Rostropovici, care a consimțit

în marș”, pilotul Rossohin din „Cerul Balticii”, Bikov din „Liniste”, Egor Trubnikov din „Președintele”, care i-a adus Premiul Lenin, titlul de artist al poporului al R.S.F.S.R. și elogi binemeritate. Impresionat de jocul lui Ulianov, marele actor care este Alexei Batalov a scris: „Cînd l-am văzut pe Smoktunovski în „Hamlet”, am crezut că mai mult nu se poate realiza în materie de interpretare actoricească. Dar după aceea l-am văzut pe Ulianov în „Președintele”...

Talentul veridic, de o cuceritoare vitalitate, al lui Mihail Ulianov a găsit în „Președintele” un teren optim de desfășurare. Egor Trubnikov este un personaj foarte interesant, deși contradictoriu, constituind un rol de mare anvergură.

E normal că după un asemenea rol — rolul favorit al lui Ulianov, alături de Rogojin, — actorul a refuzat multe sollicitări. El își dorește o nouă întîlnire cu un personaj din aceeași familie spirituală, un om puternic sufletește. O astfel de întîlnire i-a prilejuit regizorul german J. Weitsch, care l-a solicitat pentru filmul său în două serii „Fulgurul înghețat”. Noua producție a studiului „Defa” (R.D.G.) evocă lupta unui grup de ilegaliști antifasciști a căror activitate eroică a încercat serios planurile hitleristilor în crearea armelor „V-1” și „V-2”. Mihail Ulianov interpretează rolul căpitanului rus Gorbatov, care continuă să lupte în condițiile grele ale prizonieratului.

Pe scena Teatrului „Vahtangov” (trebuie să spunem că în ciuda celebrității cinematografice actorul preferă teatrul) Mihail Ulianov pregătește de asemenea două roluri foarte interesante: în spectacolul „Armata de cavalerie”, pe motivele povestirii cu același nume de I. Babel și în piesa „Epidemie foarte primejdioasă” a tinărului dramaturg Iulian Semionov.

TEATRU

Prințul Mișkin la Londra

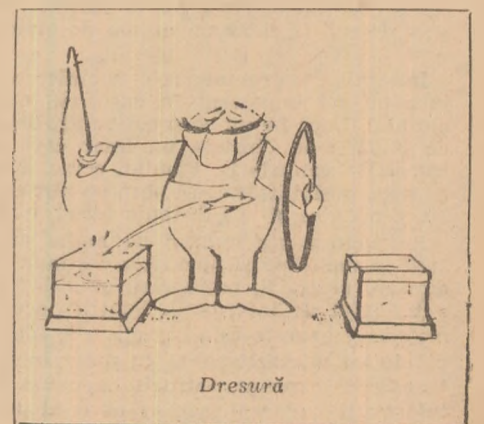
În ultima vreme stagiunea teatrală din capitala Marii Britanii a început să fie încununată de turnee ale unor trupe străine. Ele sint găzduite de teatrul „Aldwich”. Ele sint acesta pe scena lui s-au produs Berliner Ensemble, colective teatrale din Cehoslovacia, Polonia, Italia etc. Lor li s-a adăugat zilele acestea Teatrul de dramă „M. Gorki” din Leningrad, care a încheiat stagiunea internațională.

Sub conducerea reputatului regizor Gheorghii Tovstonogov, artiștii leningrădeni s-au pregătit atent în vederea acestui turneu (pe care îl vor continua în Franța) și a onoarei de a închide stagiunea teatrală internațională din Londra. După cum am mai anunțat, teatrul „Gorki” a pregătit trei spectacole: „Idiotul” — dramatizare după romanul lui Dostoevski, — „Barbarii” de M. Gorki și „Eu, bunica, Ildiko și Illarion” de N. Dumbadze și G. Lordkipanidze.

Turneul la Londra a fost inaugurat cu „Idiotul”, care s-a bucurat de un mare succes. Presa a salutat cu căldură pe artiștii sovietici. „Daily Telegraph” scria după premiera „Idiotului”: „O dată cu sosirea strălucitei trupe din Leningrad stagiunea internațională de la Aldwich a făcut o uimitoare cotitură”.

Cum era și de așteptat, jocul lui Inno-kenti Smoktunovski în rolul prințului Mișkin s-a impus atenției generale. Veche și apreciată cunoștință a londonezilor prin intermediul cinematografic al lui Hamlet, actorul i-a cucerit din nou cu farmecul și tragismul personajului dostoevskian. Cronicile au subliniat și contribuția celorlalți interpreți: Evgheni Lebedev (Rogojin), Tatiana Doronina (Nastasia Filippovna), Tatiana Tarasova (Aglaia).

Spectacolele Teatrului de dramă „Maxim Gorki” din Leningrad au inspirat următoarea apreciere revistei „Sun”: „Satisfacția pe care ne-a oferit-o teatrul leningrădean îndreptățește pe deplin ideea organizării unei stagiuni internaționale la Londra”.

Dresură

arta

ELECTRONICĂ

Asaltul undelor

Intrebat de un reporter în ce domenii ale radio-electronicii s-ar putea înregistra noi salturi calitative, Vladimir Siforov, unul din cei mai mari specialiști în această ramură a științei, a indicat patru direcții principale de dezvoltare: 1) cucerirea unor unde electromagnetice din ce în ce mai scurte și de frecvențe tot mai înalte;

2) sporirea indicilor calitativi în sensul cel mai larg al cuvintului; 3) pătrunderea radio-electronicii, a metodelor și dispozitivelor, a sistemelor ei în cele mai diferite domenii ale economiei, culturii și științei; 4) perfecționarea tehnologiei producției de piese radioelectronice cum sînt aparatele cu semiconductori, de pildă, și sporirea producției lor.

Înainte erau folosite în radiocomunicații doar undele lungi și foarte lungi, de ordinul a mii și chiar zeci de mii de metri. Astăzi, pe lângă cele dintii, care nu și-au pierdut din importanță, se folosesc undele medii, pentru comunicații telegrafice și telefonice la distanțe mari, undele scurte și undele ultrascurte cuprinse pe o gamă care merge de la metri la centimetri. În viitor specialiștii își propun să cucerească unde milimetrice și chiar submilimetrice, și în sfîrșit razele infraroșii. Într-o etapă mai îndepărtată ar urma cucerirea undelor optice, a razelor Roentgen, gamma etc. Fiecare din aceste noi cuceriri își va afla, firește nenumărate utilizări practice.

La ora actuală electronica cuantică se numără printre cele mai importante izbînzi pe linia cuceririi de noi game de unde. Se știe că stațiile obișnuite de radioemisie și radio-recepție pe unde medii și scurte folosesc de obicei antene fixe ca un sistem de fire, fie ca o pilnic care emite și recepționează unde electromagnetice. Dacă spre terminația emițătoare a antenei sau sistemului sînt dirijați curenți cu o frecvență corespunzătoare, are loc procesul de emisie. Cînd însă avem de-a face cu instalații și sisteme ale radioelectronicii cuantice, situația se schimbă. Aici misiunea de a emite și recepționa energia electromagnetică revine atomilor sau moleculelor dintr-o substanță sau alta care poate să fie solidă, lichidă iar în ultima vreme și gazoasă.

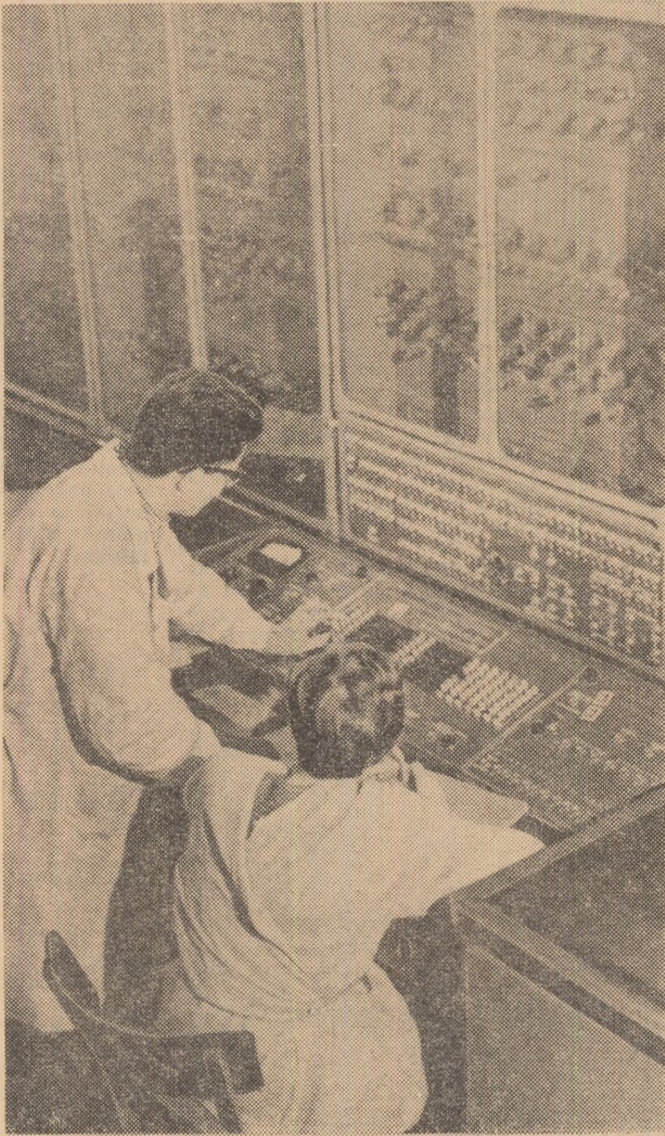
Lucrul cel mai important în aceste sisteme este că specialiștii au reușit să realizeze așa-numitele emisii coerente de unde cuprinse în gama optică a luminii vizibile. Iată mai pe larg cum se petrec lucrurile. Orice sursă de lumină emite energie electromagnetică, întinsă pe un spectru foarte larg de frecvențe sau unde. În cazul radiației coerente care se obține cu ajutorul instalațiilor moderne ale radio-electronicii cuantice nu avem de-a face cu „întinderea” pe spectru despre care am vorbit și sursa de lumină se reduce la un sector foarte limitat al spectrului. La drept vorbind, aceste surse de lumină funcționează ca stații de emisie stabilizate pe o undă foarte precisă. Altă proprietate a lor constă în aceea că instalațiile radioelectronice cuantice sînt capabile să concentreze într-un grad foarte mare emisia electromagnetică, mai ales într-o singură direcție sub formă de rază îngustă, ca un ac. În felul acesta se obține o presiune electromagnetică foarte mare — de sute de mii și chiar un milion de atmosfere.

În viitor generatoarele cuantice vor juca un rol important în cucerirea Cosmosului. Dacă pe un corp ceresc artificial, de pildă, s-ar instala un laser care ar transmite semnale pe Pămînt, cercetătorii ar avea posibilitatea să-l observe atît ziua cît și noaptea și pe distanțe foarte mari.

Electronica are extrem de multe aplicații în metodele și aparatele destinate adunării, păstrării, prelucrării și utilizării, a tot felul de informații. Pentru aceste metode și aparate este caracteristic faptul că ele nu interacționează cu procesul sau fenomenul cercetat, întrucît adunarea de informații se realizează fără o abatere substanțială de la desfășurarea procesului

studiat. Aceste caracteristici ale aparatelor electronice vor contribui la realizarea de măsurători și cercetări în domenii în care frații mai mari ai aparatelor electronice (dispozitivele hidraulice, mecanice, pneumatice, chimice) sînt ineficace.

Aparatele și metodele electronice participă însă direct la producerea sau trans-

„Medicul electronic” pune diagnosticul

formarea energiei în scopul acționării energetice asupra unei substanțe sau a unui proces în domeniul energeticii electronice, care va găsi o aplicare foarte largă în industrie. Dintre aceste aparate cităm generatoarele electronice de oscilații de înaltă frecvență, redresorii electronici de curent alternativ, transformatoarele electronice de energie electromagnetică în energie acustică etc.

Desigur, problemele abordate în rîndurile de față nu epuizează nici pe departe sfera largă de preocupări a radioelectronicii. Și pentru că am început cu viitorul n-ar fi rău să încheiem cu prezentul în unul din domeniile cele mai reprezentative ale radioelectronicii — televiziunea. La ora actuală, în Uniunea Sovietică există peste 15 milioane de televizoare. Televiziunea sovietică cuprinde azi un teritoriu pe care trăiește jumătate din populația țării și își transmite programele prin intermediul a 500 de stații. Pînă în 1980 întreaga populație a U.R.S.S. va putea viziona programe de televiziune.

ARHEOLOGIE

Secretul din Muntele Șerpilor

Efrem Leșok, vechi partizan, marinar și necobos istoric amator a străbătut Orientul îndepărtat în lung și-n lat. Deși credea că o cunoaște ca pe buzunarul său, această țară a legendelor i-a rezervat o mare surpriză. Nu de mult, conducînd un grup de copii prin Munții Sihote-Alin, a pătruns într-o peșteră unde l-au întîmpinat gigantice sculpturi ieșite din mina omului.

O stalactită fusese transformată într-un bărbat aplecat care, asemenea unui Atlas, sprijinea tavanul. Alături de el o figură mindră, înconjurată de formații stîncose bizare, apărea la lumina torțelor cu aripi

mari albastre și brațele încrucișate pe piept ca un demon.

Sala următoare ascundea o statuie delicată și gînditoare, care parcă asculta ceva, poate picăturile de apă ce se prelingeau de-a lungul coloanelor naturale. „Frumoasa din pădurea adormită!” — exclamă unul din copii. Și, deși trecut de 60 de ani, Efrem Leșok nu se îndoie că dăduse peste ea. Statuia prezintă trăsături arhaice nefte: în mijlocul frunții înalte și înguste se află „al treilea ochi” — o adîncitură — care simboliza dumazeirea. Forma denotă o stăpînire clasică asupra stilului și o pregnanță realistă. Tehnica este conformă cu toate regulile artei și instrumentul folosit nu a fost primitiv. Artistul a urmat de fapt natura: poziția capului ca și părul ușor ondulat au fost condiționate de forma stalactitelor.

Nu încapă îndoială că aceste statui vor ocupa un loc de frunte în istoria artei din Asia răsăriteană. Alexei Okladnikov, arheolog de seamă și scriitor, membru corespondent al Academiei de Științe a Uniunii Sovietice, este de părere că peștera din Muntele Șerpilor era sanctuarul unui cult local, închinat strămoșilor casei domniitoare. Aci erau slăviți războinicii și făuritori de legi, poate înțelepți și artiști, oameni mindri ca ael demon, oameni puternici ca ael Atlas. Sculpturile ar data din primele cinci secole ale erei noastre, înainte de constituirea imperiului Bohai și statului Ciurenților.

Erik Șavkunov, elev al lui Okladnikov, propune o altă ipoteză, după care statuile s-ar fi născut abia un mileniu mai târziu, pe vremea cuceririi mongole.

Deocamdată cercetările și discuțiile sînt în plină desfășurare. Operele de artă au fost fotografiate, copiate și apoi izolate. Pe pereții de stîncă aproape verticali s-au transportat la 180 de metri înălțime materiale de construcție și uși de oțel cîntărind 120 kg. În curînd vor începe săpături de mare amploare, sub conducerea lui Alexei Okladnikov.

ASTRONOMIE

Vom fi canguri pe Lună?

Dat fiind că forța de gravitație este pe Lună de șase ori mai slabă decît pe Pămînt, orice deplasare ar trebui să fie acolo extrem de lesnicioasă — aeriană am putea zice, dacă n-am dori să ne dezbărăm de năravurile noastre de făpturi ce viețuiesc înconjurate de atmosferă. Se pare totuși că lucrurile nu stau chiar așa.

O seamă de fiziologi afirmă, de pildă, că micșorarea forței de gravitație nu este deloc de natură să ne faciliteze plimbările pe satelitul nostru natural. Dimpotrivă, la fiecare pas corpul eventualilor cosmonauți aselenizați ar lua contact cu solul într-un ritm tot mai lent. Cădența plimbării, susțin partizanii acestei teorii, n-ar putea fi mai mare de douăzeci de pași pe minut, cu alte cuvinte, o viteză de circa 1,5 km pe oră. E adevărat că mersul ar cere un efort mai mic decît pe Pămînt. Dat fiind, însă, că frecarea piciorului de sol ar fi mult mai slabă, plimbarea n-ar putea atinge în nici un caz un ritm terestru. De aceea, cel mai bun sistem de înaintare ar fi salturile.

Va trebui deci ca omul să devină un fel de cangur pe Lună? Nu, categoric nu — răspunde astronomul leton Semion Aimbinder. El socotește de asemenea că plimbarea pe Lună va fi legată de anume dificultăți, dar dintr-un motiv exact contrar celui evocat mai sus și anume pentru că tălpile se vor lipi de sol!

Dat fiind lipsa totală de atmosferă, argumentează Semion Aimbinder, corpurile sînt și ele „degazate”. Nu au adică, ca pe Pămînt, o peliculă de aer care le împiedică să adere unele cu altele. În aceste împrejurări, pe Lună ar trebui să apară un soi de „interacțiune adezivă”, a cărei forță astronomică leton o apreciază la 40 kg. De aceea, socotește el, cosmonauții aselenizați ar trebui să fie înzestrați, sub tălpi, cu lubrifianți solizi.

Și cînd te gîndești ce poetică pare îndrăgostiților plimbarea pe clar de lună!..

— Ce importanță are ploaia pentru niște suporteri!

Știința

FIZIOLOGIE

Mesaje din Cosmos

Oricît ar părea de ciudat, între Cosmos și om există legături ce pot fi caracterizate ca relații de condiționare fiziologică. Nu e necesar ca omul să fie proiectat în spațiul interplanetar, nici măcar să fie scos din orașul sau din locuința sa, pentru ca organismul lui să sufere influența mediului cosmic.

Universul exercită o puternică influență asupra organismului uman. De aproximativ zece ani cercetătorii au pus bazele unei adevărate științe, fondate pe observațiile lor în această problemă.

Oamenii de știință au constatat că de la Soare ne vin nu numai căldura și viața, ci ni se trag și unele neajunsuri. Într-o comunicare făcută de Academia de Medicină din Paris se arată că erupțiile solare provoacă la unii oameni infarctul miocardic. Trei psihiatri din New York — Friedman, Becher și Bachman — susțin că între cataclismele solare și numărul de internași în ospiciile de alienași mintali ar exista o strînsă relație. După părerea lor, în mai mică măsură fenomenele solare acționează chiar și asupra organismelor umane neafectate de maladii nervoase. Hematologul sovietic Nikolai Șulț a observat cum se modifică compoziția sîngelui omenesc sub influența Cosmosului.

Nu numai imensul astru ce constituie centrul sistemului nostru solar influențează starea de spirit și sănătatea oamenilor, ci și Luna. Discul lunar, adorat de poeți și îndrăgostiți pentru atracția sa fascinantă, pare să aibă și alte însușiri. Unii oameni de știință susțin că, atunci cînd este lună plină, bolnavii mintali trebuie supravegheați cu mai multă atenție. Măsurînd diferența dintre potențialul electric al capului și cel al toracelui s-a constatat că ea variază de la zi la zi, în funcție de fazele lunare.

Asupra necuvîntătoarelor influența Lunei pare a fi și mai puternică. Astfel crabul „violinist”, ciudat crustaceu cu cleștii în formă de vioară, își schimbă culoarea după un ritm lunar. Chiar atunci cînd sînt îndepărtate de mare și de marea, scoicile se deschid cînd Luna se află sus pe cer. Soarele nu trebuie să vadă Luna pentru a o simți: cînd Luna urcă pe boltă, soarele este liniștit, cînd însă apune devine foarte agitat.

Chimistul italian Piccardi, directorul Institutului de fizico-chimie din Florența a fondat o nouă disciplină științifică, chimia cosmică. Spațiul cosmic ar acționa asupra omului prin intermediul apei, ce formează 2/3 din constituția organismului omenesc. Apa este un lichid straniu, structura sa moleculară putînd fi ușor dezorganizată pînă și de cele mai slabe energii ce provin din exterior. În organism apa se deformează conform solicitărilor spațiului înconjurător, inclusiv a celui cosmic.

FIZICĂ NUCLEARĂ

Atomii

Sherlock Holmes

Cum au reușit oamenii de știință să demonstreze, la 400 de ani de la moartea regelui Suediei Erik al XIV-lea, că el fusese otrăvit cu arsenic? Și cum reușesc ei să identifice fără greș pe criminali după urme în aparență atât de neînsemnate cum ar fi un fir de păr sau un cristal de sticlă prins de haină?

Răspunsul la aceste întrebări e în strânsă legătură cu progresele fizicii nucleare și trebuie căutat, așadar, în laboratoarele atomiștilor și anume în strădaniile lor de a realiza substanțe ultrapure. Siliciul folosit la tranzistoare, de exemplu, nu trebuie să conțină mai mult de un atom de substanță străină la un milion de atomi ai substanței de bază. Altcori se întâmplă ca 1/100 000 din 1 la sută de substanță străină să altereze iremediabil puritatea. Dar cum să descoperi aceste infime cantități de adaosuri? Fizicienii folosesc în acest scop metoda de măsurare a radioactivității, așa-zisa analiză activatoare. Denumirea i se trage de la împrejurarea că substanța cercetată e radiată cu particule activatoare — neutroni, protoni, deutoni — sau cu raze gamma, care radioactivează o bună parte din nucleele atomice, inclusiv pe cele ale substanței străine. Prin măsurarea radioactivității se poate calcula conținutul diferitelor elemente în substanța studiată.

Această metodă i-a ajutat pe savanți să stabilească adevărata cauză a morții lui Erik al XIV-lea sau să constate că părul lui Napoleon conținea de 13 ori mai mult arsenic decât doza normală.

În urmă cu câțiva ani într-un oraș din Canada a fost descoperit cadavrul studentei Gactane Bouchard. Poliția dispunea de o singură probă materială: un fir de păr lipit de mîna victimei. Vecinii Gactanei au declarat că o văzuseră în ajun cu tânărul John Wolmann, dar acesta a respins cu vehemență orice acuzație. Un specialist în metoda clasică de analiză microscopică a firelor de păr n-a putut să afirme decât că firul de păr de pe mîna Gactanei seamănă cu părul lui Wolmann, dar s-a abținut de la o concluzie categorică. Atunci firul de păr a fost expedit unui laborator de energie atomică și analiza activatoare și-a spus cuvîntul: el provenea din părul lui Wolmann. Riscul unei erori era egal cu cel al găsirii a două amprente digitale absolut identice, adică cu 1/1 000 000. Wolmann s-a văzut nevoit să mărturisească.

Față de metodele folosite pînă în prezent, analiza activatoare are avantajul că nu distruge exemplarul cercetat, compoziția chimică a acestuia rămînînd intactă. E un amănunt deosebit de important în cazul unei probe materiale unice, metoda permițînd repetarea analizei în caz de dubiu.

În momentul de față cercetătorii de la Institutul de energie atomică din Anglia caută, în colaborare cu criminaliștii, procedee noi de aplicare a analizei activatoare. Ei au demonstrat, de pildă, că un ciob de sticlă, invizibil cu ochiul liber, agățat de haina persoanei suspectate, e suficient pentru a transforma bănuiala în certitudine: analiza activatoare poate confirma deplina identitate a ciobului cu geamul spart al casei în care s-a produs infracțiunea. Aceeași metodă stabilește dacă prin paltonul

victimei a trecut un glonț nichelat sau de plumb, dacă urmele de pe mîna unui om sînt lăsate de pistolul pe care l-a folosit sau de unul pe care pur și simplu l-a ridicat din apropierea locului crimei. Și cite alte amănunte de mare finețe, cu neputință de descoperit fără ajutorul atomului detectiv!

V. Zolotov

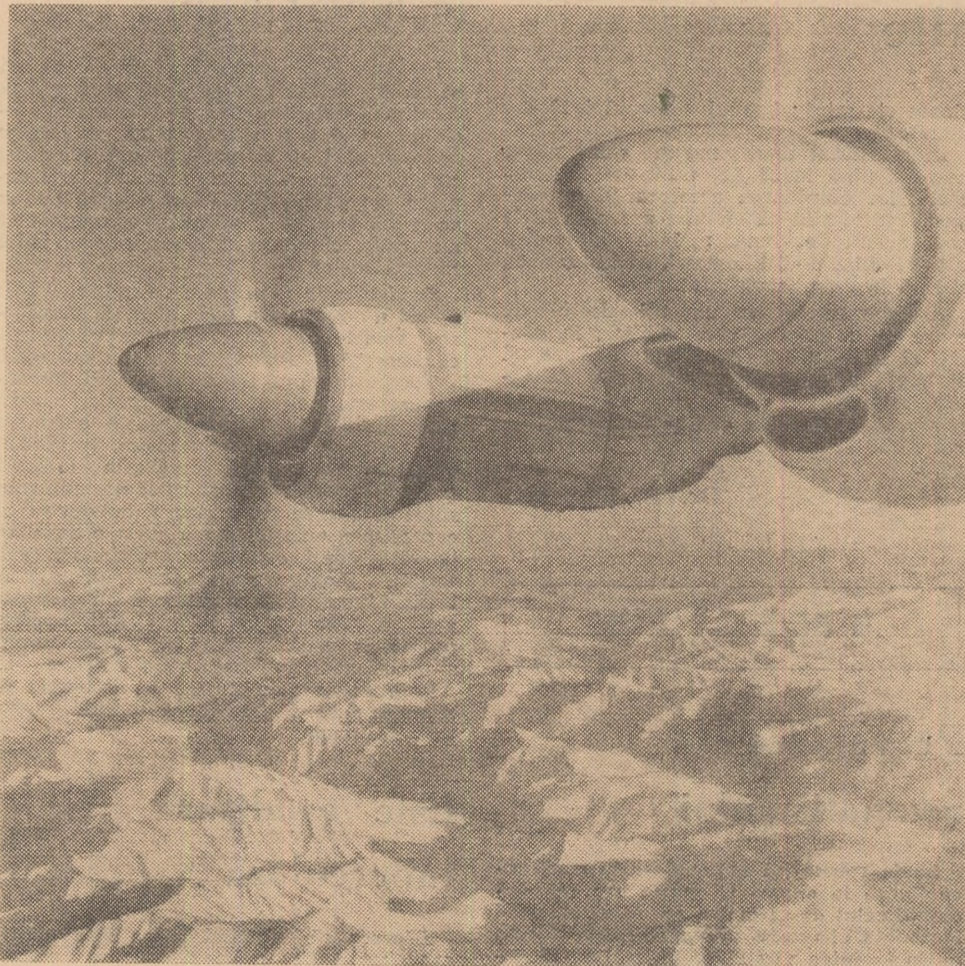
GLACIOLOGIE

Fișele ghețarilor

În insulele arctice îndepărtate ca și pe crestele munților ce străjuiesc deșerturile Asiei Centrale, văile Transbaikaliei, pajiștile Kamceatkăi, plantațiile de ceai ale Adjariei etc. strălucesc în soare imense întinderi de gheață. Fiecare ghețar este un strop din necuprinsul ocean de gheață al Pămîntului, care în totalitatea lui însumează circa 30 milioane de kilometri cubi de apă, conservate de un ger milenar.

Cele de mai sus și alte date interesante despre legile evoluției ghețarilor, despre cantitatea de apă conținută de „comorile reci” etc. se găsesc în catalogul ghețarilor editat de Institutul de geografie al Academiei de Științe a U.R.S.S. Pentru prima oară, ghețarii de pe teritoriul sovietic — în număr de aproximativ 20 000 — au fost luați în evidență și fiecare va avea o fișă de înregistrare. Această culegere de „fișe” va apărea în 100 de exemplare.

Catalogul va fi o adevărată enciclopedie a ghețarilor, conținînd rezultatele cerce-

Datele pentru „Catalogul detaliilor” sînt culese și pe această cale

tărilor efectuate de-a lungul a mulți ani de glaciologii sovietici. El va preciza dimensiunile liniare, suprafețele, formele ghețarilor, particularitățile lor structurale, regimul de acumulare și de topire a zăpezii, viteza de deplasare, date privind modificările suferite de ghețari în ultimii ani.

Recent a văzut lumina tiparului primul volum al catalogului, consacrat procesului de înghețare a arhipelagului Țara lui Franz Ioseph, adică a celei mai nordice porțiuni de uscat a Eurasiei. Glaciologii sovietici au descoperit ghețari numai pe 56 din cele 191 de insule cite numără arhipelagul. Suprafața totală a ghețarilor reprezintă mai bine de două treimi din suprafața arhipelagului iar rezervele de gheață au fost estimate la 1 200 miliarde tone.

Cele mai mari întinderi de gheață sînt comparabile cu unele state europene mici cum sînt Monaco sau Andorra, iar cel mai mic, Kupolok, ocupă o suprafață de numai 80 000 metri pătrați. În paginile catalogului sînt minuțios descriși toți cei 350 de ghețari ai arhipelagului Țara lui Franz Ioseph.

De pe cupolele de gheață curg între mări, tot de gheață, „fluvii” de gheață. Numărul lor este de aproximativ 500. Fluviile poartă gheața cupolelor spre mare cu o viteză de 50—70 de metri pe an. În mare iau naștere iceberguri care, la rîndul lor, transportă anual spre latitudinile sudice

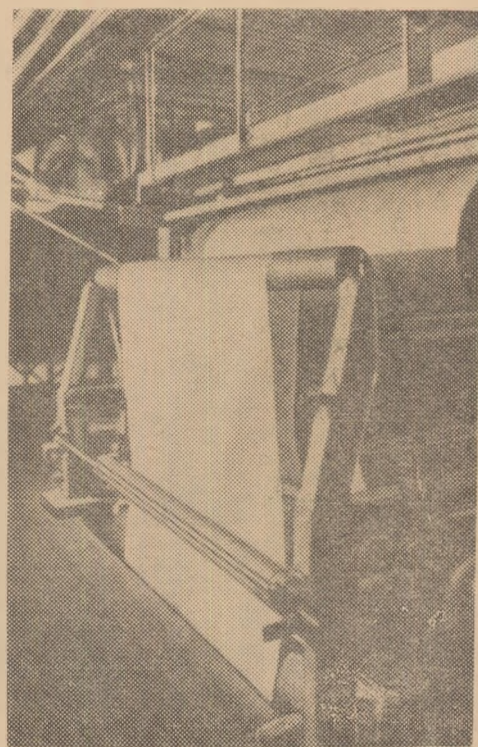
peste două miliarde de tone de gheață. Această deplasare continuă a gheții face ca în fiecare an ghețarii arhipelagului să „slăbească” cu mai bine de trei miliarde de tone. Suprafața lor scade în medie cu 27 de centimetri dar nivelul oceanului planetar, care are o suprafață de 32 000 de ori mai mare decît a arhipelagului, crește pe seama dezghețului de primăvară cu numai 1-2 milimetri la 100 de ani.

Primul volum al catalogului va fi urmat de altele consacrate insulelor Novaia Zemica, Uralului, Caucazului de Nord, Kamceatkăi și tuturor celorlalți ghețari de pe cuprinsul Uniunii Sovietice.

CHIMIE

Țesăturile neșesute

Primele obiecte de îmbrăcăminte ale omului nu erau țesute. Pielele de animale, frunzele mari și alungite ale unor arbori au fost primele „veșminte” cu care strămoșii noștri s-au apărat de intemperii, înainte să fi descoperit meșteșugul țesutului și materialele potrivite exercitării lui. Pisla corturilor folosite de nomazii Asiei trebuie să fi premers și ea tehnicile textile care n-au apărut decît în zorii civilizației. Dar cît de complicate erau acestea: realizarea unui vestmînt necesita săptămîni întregi de lucru, efectuat îndeosebi de sclavi. Descoperirea suveicii despre care Platon, inspirat, spunea că dacă ar acționa singură societatea ar putea renunța la sclavie, a fost urmată de-a-lungul veacurilor de alte și alte des-

Ultima operație. Uscarea țesăturii neșesute

hîrtiei din fire de celuloză amestecate cu un liant, pasta obținută astfel fiind întinsă într-un strat subțire. Prin uscare, fibrele se lipește între ele și formează o masă coerentă.

Cum se procedează pentru producerea țesăturilor neșesute? Iată una din metode. Fibrele, de pildă cele de bumbac sînt amestecate cu un oarecare procentaj de fibre sintetice — să zicem nylon — și cu acest amestec se realizează un strat omogen care, trecut printre doi cilindri încălziți la o temperatură suficientă, este adus la punctul de topire al nylonului. Fibrele, legate astfel între ele, oferă o suprafață a cărei soliditate întrece pe aceea a oricărei țesături.

Procedul acesta permite o productivitate considerabilă: viteza de fabricație e de 300 metri pe minut — și cercetătorii speră s-o mărească. „Cleiurile” folosite sînt diverse: latex, cauciucuri sintetice, viscoză, diverși adevizi de sinteză. În ce privește fibrele, tehnica dispune de o gamă foarte largă din care menționăm bumbacul, fibrana, nylonul, textilele de sinteză. Mai important însă decît natura fibrelor, este modul de repartitie în stratul brut care servește de bază țesăturii neșesute. El poate fi realizat prin orientarea fibrelor fie în toate direcțiile într-un același plan, fie într-o anumită direcție. În primul scop sînt folosite mașini pneumatice special concepute, care produc într-adevăr straturi de fibre repartizate la întîmplare. Tehnicile viitorului vor fi însă și mai complexe urmărind, de pildă, suprapunerea a două tipuri de straturi în vederea unei mai mari solidități în sensul lungimii, sau varierea adevizilor în scopul folosirii mai multora în aceeași țesătură.

În ciuda tuturor acestor perfecționări, trebuie să recunoaștem că țesăturile neșesute mai au încă unele inconveniente. Există însă unele împrejurări în care „defectele” acestui produs nou se transformă în calități. De pildă, aspectul de suprafață continuă, fără urzeală aparentă, reprezintă un avantaj la fabricarea picilor sintetice de capră sălbatică sau a pieilor imbibate pentru curățirea argintăriei și ferestrelor. Acoperite cu material plastic, țesăturile neșesute devin mult mai rezistente, concurînd serios pielea. Rigiditatea altora le conferă o bună recomandare, de pildă, în industria confecțiilor. În fine, în unele cazuri, datorită rezistenței și economicității, ele pot fi folosite la izolarea cablurilor electrice, la protejarea tubulaturilor împotriva coroziunii.

Specialiștii presupun că în maximum zece ani publicului i se vor putea la dispoziție țesături neșesute destinate diferitelor întrebunțări. Inalterabil la spălat și curățat, nedeformabil, neșifonabil acest uimitor produs deschide o nouă eră în industria textilelor.

— Cine a spus că noi n-avem suflet?

La clinica de neurochirurgie din Saratov a fost elaborat un nou tratament al inflamației nervului trigemen, care constă în distrugerea lui prin injecții cu apă distilată fierbinte

TEMĂ DE SEZON

Muștele și epidemiile

De necrezut și totuși adevărat! Dintr-o singură pereche de muște, în perioada caldă a unui an rezultă șapte generații de urmași, totalizând 5 598 720 000 000 indivizi.

Această prolificitate neobișnuită poate fi însă stăvilită prin măsuri simple. Trebuie să știm că procesul apariției unei noi generații de muște durează în medie 20—30 de zile. În această perioadă are loc așa-numita metamorfoză prin care se ajunge de la musca-mamă la musca-fiică. În toată perioada aceasta — relativ lungă — avem posibilitatea să luptăm nu numai cu musca zburătoare, așa cum o cunoaștem, ci și cu urmașii ei neînari-pați. Or, să recunoaștem: la acest lucru nu se gândesc decât foarte puțini oameni. Să recunoaștem deci și pe acești urmași „mascați” ai muștei.

În primul rând ouăle. Musca depune în timpul celor 30—40 de zile de viață 300—600 de ouă. Ea caută locuri ascunse, ferite de lumină, unde există căldură suficientă, umezeală și hrană, pentru dezvoltarea în continuare a larvelor.

Larvele — căroră gospodinele le spun mușțiță — pot fi și ele foarte numeroase. Astfel, într-o ladă de gunoi de dimensiuni obișnuite s-au putut înregistra 80 000 larve de muște.

Din larve se dezvoltă pupa, care este învelită într-o gogoșă și stă câteva zile nemișcată până devine muscă. Aceasta dă la o parte căpăcelul gogoșei și după câteva încercări începe să zboare.

Prin urmare pentru a evita pericolul pe care îl reprezintă muștele trebuie acționat asupra tuturor acestor faze: — ou — larvă — pupă — muscă. Cu alte cuvinte trebuie „atacate” toate locurile în care acestea trăiesc. Toate alimentele vor fi acoperite sau închise în dulapuri, răcitoare sau frigider. La bucătărie sau în camere să existe site metalice sau tifon la geamuri. Gunoarele să fie perfect acoperite în lăzi igienice, astfel ca musca să nu poată pătrunde în ele pentru a-și depune ouăle. Closetele să fie bine închise, iar ochiurile de aerisire să fie prevăzute cu site metalice.

În acest fel, celelalte măsuri de combatere a muștelor (insecticidele, hîrțile lipicioase, rondelele otrăvite) vor fi folosite numai ca măsuri de completare, pentru a distruge muștele scăpate din „filtrul” instituit până la faza lor adultă.

Iată și câteva date concrete asupra rolului epidemiologic al muștelor. S-a constatat că, chiar în locuri oarecum mai curate, o muscă duce pe corpul ei 50 000—100 000 de microbi. În ce privește locuințele și curțile neingrijite, maidanele, grajdurile și împrejurimile lor, o singură muscă poate transporta milioane de microbi.

După cercetările specialiștilor se cunosc până acum peste 60 de specii de microbi pe care îi poate transporta musca, pricinuind bolile infecțioase respective. Microbii găsesc „casă bună” la suprafața și în corpul muștei, rămânând vii un timp relativ îndelungat. Astfel microbii infecțiilor tipice (febra tifoidă, paratifoidea) persistă șase zile în intestinul muștei și șapte zile pe picioarele ei; microbul tuberculozei stăruie 16 zile în intestinul muștei; bacilul dizenteric — 2 zile pe pi-

ciore și aripi; bacilul daltacului 13—30 de zile.

În intestinul unor muște s-au putut număra până la 28 de milioane de microbi, iar eliminarea acestora este masivă. Puțini știu că musca are o rază de zbor destul de lungă: 1—2 kilometri, alături chiar 4—5 kilometri, mai ales dacă zboară în direcția vântului.

Astfel muștele au un rol destul de mare în împrăștierea microbilor, în special ai febrei tifoide și dizenteriei, dar și ai hepatitei epidemice, paraliziei infantile, tuberculozei, infecțiilor stafilococice și streptococice și a ouălor de viermi intestinali (tenia sau „panglica”, limbricii etc.).

Dr. B. Șumski

E BINE SĂ ȘTIM

Prevenirea reumatismului

Boala reumatică apare doar în mod excepțional la sugari și foarte rar în decursul celui de-al doilea an de viață. Apoi frecvența ei crește, ajungând la maximum puțin înaintea vârstei de 10 ani, ca să devină din nou mai rară o dată cu vârsta. În apariția acestei boli, provocată de streptococul hemolitic la care se asociază și o predispoziție specifică a organismului pentru reumatism, o importanță hotărâtoare prezintă ereditatea, mediul exterior (locuințe neigienice, igrasioase, boli infecțioase, „infecții de focar”, disfuncțiuni ale glandelor endocrine, climatul rece și umed), lipsuri alimentare în anumite principii nutritive sau vitamine, intoxicații medicamentoase, tulburări statice (picior plat, scolioză sau cifoză, scurtarea unui membru inferior), unele șocuri psihice etc., etc.

Căderea organismului predispus la manifestări reumatice trebuie începută la o vîrstă cit mai fragedă. De aceea este necesar controlul periodic reumatologic al copiilor chiar atunci cînd nu prezintă semne de boală. Prin aceste controale țăm medicului posibilitatea să descopere din timp și unele cauze sau boli care, așa cum am arătat mai sus, favorizează apariția reumatismului. De pildă, tratarea corespunzătoare și din vreme a disfuncțiilor endocrine (tiroidiene, hipofizare etc.), a unor manifestări alergice (astm bronșic, eczeme, urticarie etc.), a unor malformații osoase congenitale sau căpătate, cu tulburări statice consecutive — iată câteva căi de prevenire a reumatismului.

O atenție deosebită trebuie acordată și unor boli infecțioase (indeosebi gripa și scarlatina) care se localizează și în articulații, precum și „infecțiilor de focar”. Descoperirea și tratarea din timp a amigdalelor mărite prin amigdalectomie, a cariilor și granuloamelor dentare, sinuzitelor, otitelor, infecțiilor tubului digestiv sau

căilor biliare etc., într-un cuvînt asanarea prin mijloace chirurgicale sau medicale a tuturor focarelor organice de infecție, asigură prevenirea apariției reumatismului. Carențele alimentare, în cazul cînd există, vor fi îndepărtate prin calciu, vitamine. Regimul alimentar corect, după indicațiile medicului pediatru, gimnastica medicală corectivă a deficiențelor osoase, viața în aer liber, helioterapia vara (la mare), razele ultraviolete iarna, dușurile reci sau alternante măresc rezistența generală a organismului, ceea ce duce de asemenea la împiedicarea manifestărilor reumatice.

Dr. E. Sutrov

LA ÎNTREBĂRILE CITITORILOR

„Lapte” demachiant

În cazul tenurilor sensibile și deshidratate se recomandă un „lapte” demachiant natural preparat dintr-un albuș de ou bătut spumă, la care se adaugă un gălbenuș frecat în prealabil cu 50 g ulei de parafină și 2 linguri de miere de albine, 500 g zeamă de castraveți (cînd e posibil), 150 g alcool și 10 g tinctură de benzo.

Dacă adăugați și zeamă de castraveți păstrați loțiunea într-un loc uscat și într-o sticlă ermetic închisă.

Sîngerarea

în hipertensiune

În ciuda unei păreri răspindite, rare ori se întâmplă ca imediat după o sîngerare tensiunea arterială să scadă în mod apreciabil. Cel mai adesea cifra ei rămîne nemodificată și în unele cazuri, mai ales cînd pierderea singelui se face în mod rapid (prin extragerea lui din venă cu un ac gros), tensiunea arterială nu numai că nu scade, ci crește, după un timp, peste nivelul inițial.

Scăderile de tensiune care se observă de obicei a doua sau a treia zi după extragerea singelui nu sînt datorite sîngerării, ci repausului la care a fost supus bolnavul.

Totuși în anumite cazuri, cînd tensiunea arterială înregistrează creșteri mari care nu cedează la mijloacele obișnuite de tratament (repaos, regim, tratament medicamentos), sîngerarea este indicată în mod special în cazurile cu tulburări subiective prea supărătoare, cu dureri de cap rebele, amețeli etc. Acesta e cazul cu bolnavii obezi, cu fața congestionată (pletorici). Sîngerarea mai este indicată în boala hipertensivă complicată cu oboseala acută a ventriculului stîng al inimii (edem pulmonar acut). Dar și în aceste cazuri sîngerarea nu trebuie să fie excesivă.

Este de la sine înțeles că indicația de sîngerare va fi dată și executată numai de către medic.

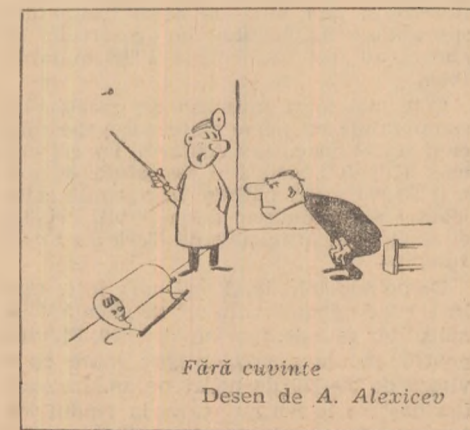
Este ereditară tuberculoza ?

Părerea că tuberculoza ar fi o boală ereditară, adică o boală care se moștenește de la părinții bolnavi o dată cu zămisirea copilului, este greșită.

Conlocuirea cu bolnavul în camere aglomerate, lipsa unor măsuri igienice potrivite, creau condiții înșelătoare, dînd bolii apariția unui caracter ereditar.

Urmărirea atentă și metodică a cazurilor de tuberculoză unde unul sau ambii părinți sînt bolnavi, studiul experimental în laborator pe animale bolnave de tbc au dovedit că, în practică, nu poate fi vorba de transmiterea „prin moștenire” a tuberculozei.

Practic, un copil care e contact tbc va fi ținut în spravegherea dispensarului tbc raional, unde va fi controlat periodic și de unde va primi un eventual tratament profilactic.

Fără cuvinte
Desen de A. Alexicev

Poșta medicului

M.M. — Sibiu: 1) Punctele negre sau comedonele sînt dopuri de grăsime (sebum) oxidată care astupă orificiile exterioare ale canalului sebaceu, în general datorită unei secreții exagerate de sebum. Ca tratament general împotriva comedoanelor, se recomandă evitarea alimentelor care conțin grăsimi, a brînzeturilor fermentate, condimentelor etc. Ca tratament local, după băi de abur care le înmoaie, vor fi îndepărtate cu ajutorul unui extractor de comedoane (tire — comedons). Veți șterge pielea nasului, seara înainte de culcare, cu un tampon de vată înmuiat în soluție de pepsină, acid citric și apă. Aplicați apoi peste noapte un strat de pastă cu următoarea compoziție: Perhidrol 5 g, Lanolină 25 g, Butyr cacao 15 g. 2) Pentru ten gras, după spălarea feței cu apă caldă și săpun, vă recomandăm aplicarea de: Acid salicilic 1 g, rezorcină 1 g, camfor 0,75 g, mentol 0,50 g, glicerina 10 g, alcool 60 la sută 90 g.

CHISELENCU GEORGETA — com. Crișana, raion Tulcea: Trebuie să consultați neîntîrziat un medic ginecolog pentru a se elimina diagnosticul de trichomoniază. Pînă la stabilirea diagnosticului nu vă putem indica tratamentul corespunzător.

M.I. — com. Hida, reg. Cluj: Regretăm, dar diagnosticul unei boli de piele nu poate fi stabilit în cadrul unui... „dialog la distanță”. Vă sfătuim deci să vă adresați Clinicii dermatologice din orașul Cluj.

E.P. — Sibiu: Numele acestei afecțiuni vasculare nu este cuperoză (termen medical care se dă numai dilatației vaselor mici ale feței). Este vorba de o capilarită, datorită fragilității pereților vaselor mici de singe. Aceasta are ca urmare numeroase hemoragii prin ruperea pereților vaselor, ce se produce spontan, după mari eforturi fizice sau după presiuni. Fenomenul este de obicei asociat cu varicele gambelor. Este indicat ca persoana respectivă să nu poarte jartiere sau alte obiecte care să comprime vasele. Se mai recomandă de asemenea vitamina C în injecții, cu scopul de a mări rezistența pereților capilari.

W.W.A. — București: Am spus-o la această rubrică și v-o repetăm și dv.: nu disperarea, ci voința, numai voința este singurul leac adevărat eficace. Înlăturăți gîndurile nefaste, complexe de inferioritate, generate de teama unor „securi”. Aveți 23 de ani, vă sfătuim deci să vă căsătoriți cu o tovarășă de viață de care să vă lege o afecțiune sinceră, reciprocă. Prin normalizarea vieții sexuale toate fenomenele descrise vor dispărea. Pînă atunci vă recomandăm hidroterapie sub formă de dușuri căldute cu jet puternic, gimnastică și sport, iar ca medicamente o serie de 15 injecții ser neurotonic, 1 — 2 fiole pe zi; vitamina E 3 — 4 drajeuri zilnic, Madiol 5 — 6 comprimate zilnic sublingual.

R.K. — București; I. CIOARĂ — București; GAIDAMUTU VICTOR — Călărași; DAN POPA — Timișoara; MIHAI — Valea Călugărească, reg. Ploiești; P.M.F. — Alexandria; TITI — Timișoara; M. MAXIM — București: Aceași problemă (firește, cu micile variații individuale) comportă mereu același și același răspuns. Pozițiile nocturne, spermatoarea, ejaculările precoce și chiar așa-zisa „impotență” pe care o acuză unii dintre corespondenții au o cauză pur psihică, alimentată de lecturi, gînduri etc. care duc fie la o stare de supraexcitare, fie de inhibiție sexuală. Nu teama de căsătorie, ci de cele mai multe ori numai căsătoria urmată de o viață sexuală ordonată, înlătură aceste inconveniente trecătoare. Pînă atunci ocuparea timpului liber printr-o activitate intelectuală plăcută și reconfortantă, practicarea gimnasticii sau unei discipline sportive, hidroterapie sub formă de dușuri căldute, eventual 1 — 2 tablete de bromoval înainte de culcare vor seda sistemul nervos.

M. TĂNĂSESCU — Valea Mare, raionul Găești: 1) Probabil că hemoroizii diagnosticați recent în regiunea sfîcterului anal erau la început interni, situați în canalul anal, ca urmare a unei predispoziții organice și a vieții sedentare. Recent s-a pus în comerț un nou produs românesc pentru afecțiunile anorectale, Hemorizon, cu excelente rezultate în hemoroizi. 2) Regimul dietetic recomandat este indicat pentru gastrite și colite de fermentație și dacă suferiți într-adevăr de această boală medicația recomandată este corespunzătoare. 3) Pentru impotență cu azoospermie, vă recomandăm o cură de Testosteron 25 mg, 20 de fiole în injecții subcutanate (o fiolă la două zile); pe gură, vitamina E, 3 — 4 comprimate zilnic.

D. ȘTEFĂNESCU — Abrud: Asemenea operații sînt încă în fază experimentală. La noi în țară nu au intrat deci în practică.

(Continuare în pag. a 11-a)

FRANȚA

Talismanul lui Saint-Exupery

— Fotografiatul este interzis, *monsieur!* — mă informează politicos un polițist înalt, slab, cu o față lungă și plictisită, care aduce puțin cu Fernandel.

N-am ce să fac, trebuie să mă conformez. Ne aflăm la centrul aviativ experimental de la Saint-Raphaël. Elicopterul sovietic „Mi-6” abia a aterizat pe aerodrom, după ce a zburat de-a lungul Coastei de Azur, urmărit de privirile a sute de oameni. Iar acum, în jurul mașinii, se îmbulzesc mecanici și piloți francezi.

Mă depărtez. Tabloul îmi este bine cunoscut de pe aerodromurile din Amsterdam, Paris, Marsilia, căci pretutindeni elicopterul gigant, care a făcut o lungă călătorie prin țările din vestul Europei, a stîrnit uimire și entuziasm.

Saint-Raphael... Numele îmi evocă ceva. Dar ce anume? În apropiere se află Saint-Maxime, iar

ceva mai departe Saint-Tropez, unde locuiește Brigitte Bardot;

înarmați cu camere de luat vederi, fotoreporterii multor reviste franceze stau de

strajă zi și noapte în preajma casei spre a o surprinde pe actriță exact în momentul când ea este cel mai puțin

dispusă să pozeze. Despre acest lucru am citit în diverse publicații și am văzut chiar și unele fotografii.

Dar pe mine mă obsedează Saint-Raphaël. Ce s-a întâmplat la Saint-Raphaël?...

— Când ca întrebarea m-ar fi chinuit multă vreme, că nu mi-aș fi putut aminti ce anume îmi evocă numele micului oraș balnear dacă nu mi-ar fi venit în ajutor, cum se întâmplă de obicei, hazardul.

Seara, primarii din Saint-Raphaël și din orașelul vecin Fréjus oferă o recepție la hotelul „Oaza albastră” în cinstea echipajului și a participanților la zborul cu „Mi-6”. Se țin discursuri. La un moment dat primarul din Fréjus rostește:

— Antoine de Saint-Exupery... În clipa următoare mă și adresez translatorului.

— Primarul a arătat că Saint-Exupery a decolat de multe ori de pe aerodromul din Saint-Raphaël — mă lămurește din sul. — O dată, însă, a fost cit pe ce să-și piardă viața în golf.

— Acest lucru îmi ajută să-mi amintesc că în cartea lui Marcel Migeaut consacrată lui Saint-Exupery am citit despre Saint Raphael.

„În noiembrie (1932) — arată Marcel Migeaut — în timp ce experimenta un hidroplan, Saint-Exupery a avut un accident în golful Saint-Raphaël care era să-l coste viața. A fost singura dată în cariera lui de pilot când o avarie s-a produs din vina lui. O amerizare neizbutită a făcut ca avionul să se incline și să înceapă a se scufunda. Saint-Exupery s-a salvat, într-adevăr, printr-un miracol. El a

Pe malurile insorite ale Mediteranei

descriș miracolul — „Baia din Saint-Raphaël” — în „Pământ al oamenilor”.

Spre regretul meu, în discursul lui, primarul din Fréjus n-a putut adăuga nimic în plus față de ceea ce știam, despre una dintre cele mai interesante personalități ale secolului al XX-lea — scriitorul, filozoful și pilotul Saint-Exupery. În schimb, adjunctul lui — un blond lat în umeri și tuns scurt — îmi spune:

— Dacă vă interesează Saint-Exupery, poate vreți să vorbiți cu mama lui. Locuiește la Cabry, lângă Nisa. Sau cu sora lui, doamna Gabrielle d'Agay. Dacă doriți, îi pot telefona.

Dacă doresc? Mai începe vorbă? — Peste două minute ajutorul de primar iese din cabina telefonică.

— E în ordine! — îmi spune el scurt. — Doamna d'Agay vă așteaptă mine la 16.30. Adresa: Agay, castelul d'Agay.

Ca să ajungi la Agay trebuie să mergi de-a lungul coastei mediteraneene. În dreapta, pe niște versante muntoase se cațără căsuțe și copaci, iar în stînga, dincolo de panglica lată și albastră a mării, se desenează silueta celebrei insule Sainte-Marguerite pe care se află sumbrul castel-fortăreață în care multă vreme a fost internat misteriosul ins cunoscut sub numele de „Masca de fier”.

— Te învidiez — mi-a spus la plecare Iuri Garnaev, pilotul lui „Mi-6”. Saint-Exupery a fost un scriitor neobișnuit.

Garnaev nu putea merge cu mine, deoarece chiar în aceeași zi trebuia să execute câteva zboruri demonstrative la cererea companiei „Electricité de France”.

— O să-mi povestești totul pe îndelete, da? — mă întrebă el la despărțire.

Se înțelege că i-am făgăduit.

După ce străbatem câteva mici stațiuni balneare și luăm zeci de viraje, în fața noastră se ivește, în cele din urmă, un indicator pe care scrie „Agay”. Un drum îngust duce spre mare. Chiar pe țărm se află o clădire înaltă de cărămidă. Acesta este castelul d'Agay sau, mai exact, ceea ce s-a reconstruit după război pe locul vechiului castel, distrus de bombardament.

Primul om întâlnit în cale este un băiețel de zece ani, care seamănă uluitor cu Antoine de Saint-Exupery. Aceiași ochi câprui vii, puțin mirați, aceleași trăsături ale feței din fotografiile din copilărie ale scriitorului. Este un nepot al doamnei d'Agay.

— Bunica vă așteaptă, *monsieur „Ogonyok”* — îmi spune băiatul, pronunțînd curajos cuvîntul rusesec necunoscut.

Intrăm într-un salon mare, împodobit cu flori și porțelanuri vechi. Un perete întreg este acoperit de rafturi cu cărți. Pe podea stă tolănit un ciine mare, negru.

Asta-i tot ce izbutesc să văd, căci curînd în cameră intră gazda, o femeie scundă, cu o figură amabilă, blîndă.

Pe un raft se află câteva fotografii ale lui Antoine de Saint-Exupery.

— Această fotografie a fost făcută aici, la Agay, în ziua cununiei lui Antoine — îmi spune doamna d'Agay. — Iar aceasta — ceva mai înainte, cînd a zburat la Saint-Raphaël. Ceea ce vedeți acolo sînt cărțile lui traduse în diverse limbi, iar dincoace medalii emise în memoria lui. Insigna aceasta are o poveste a ei — îmi spune doamna d'Agay, întinzîndu-mi o insignă mare, închisă la culoare de scurgerea anilor, apoi continuă: — Ca toți piloții, probabil, Antoine era puțin superstitios. Mai în glumă, mai în serios, dar era. Socotea această insignă talismanul lui. Întotdeauna o lua cu el cînd pleca în misiune. Dar ultima oară n-a mai luat-o. Cred că a uitat-o. De atunci nu l-am mai văzut pe Antoine...

Iată ce scrie Marcel Migeaut despre ultima vizită la Agay a lui Saint-Exupery:

„La 5 august (1940) Antoine aterizează la Marsilia și pornește numaidecît spre Agay... Se află din nou în Provence, țîntutul natal atît de îndrăgit, țîntutul măslînilor și al oilor, se simte din nou în sinul familiei, își amintește iarăși de lumea copilăriei. Îi place mult această casă în stil Ludovic al XIV-lea, care aparține familiei d'Agay. Clădirea se află într-un mic golf și în razele asfîntitului stîncile care o ocrotesc dinspre nord-est par cuprinse de flăcări, ca niște pietre arzînde. Pilonii rezistenți pe care se sprijină clădirea sînt scâlțați de valurile mării. Multe amintiri frumoase îl leagă de această casă! Seara, cînd toți se culcă, Antoine rămîne singur cu gîndurile lui. Dimineața, Gabrielle găsește toate scrumierele pline cu mucus, o picătură de ceai negru, cum e cafeaua, pe fundul ceanicului și file de hirtie așternute de la un capăt la altul cu scrisul lui”.

— Am impresia că insigna pe care o aveți în mîna — mi se adresează la un moment dat doamna d'Agay — este rusească. Nu pot afirma categoric dar, după cite mi-aduc aminte, Antoine a adus-o din Rusia. Poate că a primit-o în dar de la unul din piloții echipajului de pe „Maxim Gorki”. Antoine a zburat pe acest avion gigant.

Frunze de laur, aripi, iar deasupra o steluță în cinci colțuri. Cine știe, poate că Gabrielle d'Agay nu se înșală...

— Știți, desigur, că nu există informații exacte despre împrejurările în care a murit Antoine. În raportul comandamentului scrie că maiorul Saint-Exupery, care a zburat din Corsica în regiunea Lyon, ca să ia fotografii din avion, nu s-a întors din misiune și a fost dat dispărut. Recent, am primit o scrisoare de la un german, ofițer de artilerie în timpul războiului, actualmente pastor în Germania occidentală, care mă informează că a descoperit în arhiva lui militară raportul unei unități de artilerie antiaeriană care, la 31 iulie 1944, a doborît lângă țărm un avion cu însemnele aviației franceze. Era avionul lui Antoine, deoarece în ziua aceea în văzduh nu se mai ridicase nici un alt aparat francez...

La despărțire, doamna d'Agay îmi dăruiește un volum de nuvele scris de Marie-Madeleine, sora mai mare a lui Antoine. Iar la Nisa mă așteaptă un alt dar: președintele filialei din departamentul Alpii maritimi a Asociației de prietenie „Franța-U.R.S.S.” îmi înmînează o scrisoare a contesei de Saint-Exupery, mama lui Antoine. E un răspuns la invitația Asociației „Franța-U.R.S.S.” de a face parte din comitetul de onoare pentru sărbătorirea jubileului escadrillei „Normandie-Niemen”. „Primesc cu multă plăcere invitația de a face parte din comitetul dv. și mulțumesc pentru onoarea acordată fiului meu Antoine și mie” — scrie dînsa.

N-am, însă, prilejul să mă întîlnesc cu contesa, care are peste 90 de ani și căreia starea sînatății nu-i îngăduie întotdeauna să primească vizite.

...Părăsim Saint-Raphaël într-o zi însorită. Valorile azurii ale mării scînteiază în lumina puternică a soarelui. Elicopterul nostru zboară de-a lungul țărmului deasupra căruia un proiectil dușman a întrerupt zborul lui Saint-Exupery.

G. Gurkov

UGANDA

Prea mulți elefanți...

Chiar pe aeroportul din Entebbe vizitatorii străini sînt întîmpinați de un panou uriaș care-i îndeamnă stăruitor să guste delicioasa cafea ugandeză. Cafeaua este, într-adevăr, delicioasă, așa că ar fi păcat să nu îți seama de invitația gazdelor. Unul din principalele articole de export

ale Ugandei, cafeaua, furnizează, laolaltă cu bumbacul, 60 la sută din venitul național. Nu întîmplător pe stema statului este desenată o ramură de arbust de cafea.

Deși și-a dobîndit independența în 1962, Uganda a devenit stat unitar, condus de președintele Milton Obote, abia de curînd, după ce parlamentul țării a adoptat o nouă constituție. Această măsură a dat o puternică lovitură cercurilor feudale separatiste din Buganda și liderului lor, regele Mutesa. Buganda este una dintre cele 13 unități administrative autonome și semiautonomie — patru regate, opt regiuni federale și un teritoriu federal — din care este alcătuită Uganda. Dat fiind că îi revin aproape un sfert din teritoriul țării și o șeptime din populație, regatul se bucură, evident, de autoritate în rezolvarea problemelor interne. Nu întîmplător, pe frontispiciul Adunării Naționale a țării, unde se înșiră stemele tuturor celor 13 unități autonome și semiautonomie, stema regatului Buganda urmează imediat după aceea a statului. La Kampala, capitala țării, un oraș de o rară frumusețe, așezat pe șapte coline, la numai cîteva kilometri de Ecuator, se află palatul kabaka-ului — capul regatului, — o clădire mare de piatră, împrejmuțată cu un gard masiv roșu-inchis.

În anii care s-au scurs de la proclamarea independenței, țînturul stat african a făcut unele progrese în dezvoltarea industriei și agriculturii. Astfel s-au construit 15 întreprinderi industriale noi, între care o uzină de mașini agricole, o fabrică de zahăr, una de tricoaje etc. Guvernul a preluat controlul asupra industrializării țării, dar continuă să folosească și capitalul particular. „Corporația pentru dezvoltarea Ugandei” este unul din cazurile de impletire a capitalului de stat cu cel particular. Recent s-a construit și o fabrică pentru distilarea melasei de banane, din care se obține o băutură numită „varaghi”, foarte căutată în America și vestul Europei și care furnizează valută țării. Comenzi mari se primesc mai ales din Statele Unite, Anglia și R.F.G.

Natura Ugandei este foarte pitorească. Pe alocuri ea mai păstrează frumusețea sălbatică proprie regiunilor în care n-a intervenit încă mîna omului. Aceste regiuni sînt populate, între altele, de animale uriașe, caracteristice savanei africane: fluviilor și lacurilor din țînturul ecuatorial al continentului. E vorba în primul rînd de elefanți și hipopotami. De

În Uganda dansul se numește ugoma (dramă) și exprimă durerile și bucuriile poporului

cîteva luni, însă, în marea rezervație din preajma cascadei Murchison — paradisul sălbaticilor din pe teritoriul Ugandei — are loc un spectacol înspăimîntător. Vinători încercați doboară la pămînt un elefant după altul. Două mii de animale au fost osîndite la moarte. Care este explicația? Specialiștii au ajuns la concluzia că dacă nu se ia această măsură radicală, pămîntul, pustiiț de uriașii patrupezi, care în ultimul timp s-au înmulțit considerabil și care distrug toată vegetația pe care o întîlnesc în cale, nu va mai putea asigura hrana celorlalte animale din rezervație. Se știe că un elefant consumă zilnic pînă la 100 de kilograme de vegetație și distruge cam tot atît. Ei obișnuiesc să sfîșie coaja de pe copaci, care apoi se usucă. Deoarece sînt foarte mari — cîntăresc între 5—6 tone — vinătorii iau de la elefanți, după ce-iucid, numai fildesii, picioarele din față și urechile enorme unde pielea este mai fină.

Aceeași soartă o au și hipopotamii. Acești ierbivori masivi, care se înmulțesc foarte repede și ating la maturitate circa 4,5 metri în lungime și peste 2.000 de kg în greutate, au devastat complet malurile Nilului, unde merg noaptea în căutare de hrană. După calculele experților, patru mii dintre ei trebuie să dispară curînd. De la hipopotami se folosește tot ce se poate folosi: pielea, dinții și carnea, care este vîndută populației.

K. Vasiliev

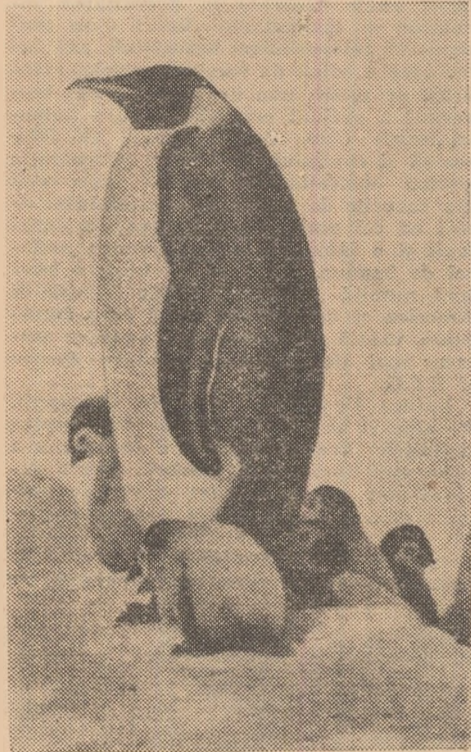

ÎN LOC DE BUSOLĂ**Cei trei pornesc spre casă**

În zece luni au străbătut 3 800 de kilometri. Un avion i-a urmărit în tot acest răstimp, controlându-le fiecare pas, iar un membru al echipajului a însemnat pe hartă drumul parcurs.

Au trecut prin imense pustii de gheață, au traversat inot apele reci, poposind pe banchize, până când au ajuns, în cele din urmă, pe țărmul lor natal. Erau trei la număr. Trei călători care în lungul lor drum s-au călăuzit după instinctul ce-i mîna spre casă. Un instinct de altfel propriu întregului lor neam: pinguinii imperiați.

Aleși la întâmplare de un grup de cercetători științifici americani, pinguinii au fost transportați cu avionul la o depărtare de aproape patru mii de kilometri și lăsați în voia soartei, după ce li s-a legat de spate câte un mic aparat de radiomisie perfect etanș. Din prima zi cei

trei pinguini imperiați au pornit spre locurile natale, orientându-se fără greș în pofida obstacolelor și a primejdiilor.

Pinguinii au călătorit numai ziua, oprindu-se din mers în clipa în care ceața deasă a Antarcicii vestea căderea nopții. Pare-se că pe întinerie simțul lor de orientare încetă să funcționeze. Această constatare le-a permis cercetătorilor să presupună că pinguinii se orientează în spațiu datorită așa-numitului ceas biologic pe care și-l „reglează” după timpul construirii cuiburilor. Comparând timpul indicat de ceasul biologic cu poziția soarelui pe cer, pinguinii sînt în stare să-și dea seama de direcția pe care trebuie s-o urmeze.

Dar experiențele sînt abia la început și ipoteza urmează să fie verificată.

I. KOTLEARSKI

PROMPT ȘI EXACT**Electronica dă sfaturi**

„Mașina de calculat electronică îl însoțește azi pe om din leagăn până în mormint”. Chiar dacă această afirmație a unui colaborator al Centrului de calcul din Tokio nu e riguros exactă, ea conține totuși mult adevăr. Mai ales dacă ne referim la realitatea japoneză.

O tînră s-a îndrăgostit și ar dori să se căsătorească cu alesul inimii, dar părinții, ai ei sau ai lui, se opun. Cum să le demonstreze că n-au dreptate și că alianța lor va fi reușită? Fata completează un chestionar alcătuit din 300 de întrebări și-l introduce într-o mașină electronică, care indică soluția optimă...

În toamna anului trecut în marile gări japoneze au apărut „ghîșeele verzi” care, într-un răstimp de zece secunde, eliberează un bilet de călătorie pe orice distanță. Casierul n-are decît să apese pe un buton și tot restul privește mașina electronică.

Dar adevărata „senzație electronică” s-a produs la sfîrșitul anului trecut cînd compania de asigurări „Nomura” a folosit cu succes o mașină de calculat pentru a se informa despre șansele diferitelor acțiuni

de la Bursă. Mașina a întocmit un catalog de indicii financiari a 625 de companii pe ultimii zece ani. În martie 1966 catalogul a ajuns să cuprindă 10 milioane de indici. Analizînd situația economică, costul eventual al acțiunilor și alte date, „arma secretă” dă companiei „Nomura” sfaturi care, verificate în practică, bagă în sperieți numeroase alte companii.

În schimb televiziunea folosește electronica în scopuri mai puțin secrete. Se știe că aproape toate emisiunile televiziunii japoneze sînt achiziționate de diferite companii, care înserează în timpul programului reclame pentru produsele lor. După cum e și firesc, fiecare companie se străduiește să atragă la emisiunea ei cît mai mulți telespectatori. Dar cum să afle, repede și exact, care sînt emisiunile cele mai apreciate? Cu ajutorul mașinii electronice, desigur. Memorînd vreo 500 000 de date — ora emisiunii, actorii care se produc, concurența pe alte canale etc. — referitoare la 23 000 de programe televizate, mașina informează, de exemplu, că „numărul cel mai mare de telespectatori îl va întruni o dramă, ai cărei eroi vor fi absolvenți ai școlilor medii care se pregătesc pentru examenul de admitere la universitate. Rolul absolventei trebuie să fie jucat de actrița cutare, al absolventului de actorul cutare”.

Poliția nu se lasă nici ea mai prejos. Începînd din ziua de 17 ianuarie a.c. la dispoziția aparatului polițienesc japonez se află o mașină electronică de o rară productivitate. În acest răstimp ea a făcut cunoștință cu personalitatea și metoda de lucru a 170 000 de infractori, reușind, în numai 20 de minute, să descopere cartoteca cerută (lucru care, înaintea vremei, necesita două săptămîni).

Intr-un cuvînt, mașinile electronice pătrund în cele mai variate sfere ale vieții japoneze. Dar nu fără a da naștere și la o serie de probleme tehnice, dintre care cea mai importantă e folosirea lor cu maximum de randament. De pildă, multe companii le utilizează pentru calcularea salariilor, treabă pe care o mașină electronică o execută într-o zi, trîndăvind în restul timpului. Specialiștii japonezi consideră că această stare de lucruri e încercarea perioadei de trecere spre o adevărată revoluție electronică și că într-un viitor apropiat mașinilor electronice li se va încredința calcularea variantelor optime ale proceselor de producție. Ceea ce e o misiune mult mai demnă de ele.

A. Kleșciov

SUPERȘTIȚII UTILE**Moneda din cuib**

„Codul” superștițiilor marinărești a apărut o dată cu primele aventuri pe mare ale oamenilor. Era și firesc ca față în față cu stihia dezlănțuită, în luntre care nu ofereau prea multă siguranță, primii navigatori „să descopere” o sumedenie de semne aducătoare de noroc sau, dimpotrivă, de ghinion. Un cârd de delfini, de exemplu, întîlnit la ieșirea în larg, prevedea o călătorie fără surprize neplăcute.

Cine și-ar fi putut, însă, închipui că un obicei născut cu mii de ani în urmă va servi oamenilor de știință din zilele noastre?

În 1962, cînd arheologii au început stu-

dierea unui vas comercial roman descoperit pe țărmul mediteranean al Franței, au găsit în așa-zisul „cuib de cioară” o monedă bătută în anul 217 î.e.n. Moneda i-a ajutat să stabilească cu precizie vîrsta vasului. Cu un an mai tîrziu, în Tamisa au fost găsite rămășițele unui șlep roman. Și, din nou, în „cuibul de cioară” se afla o monedă, de data aceasta bătută în anii 88—89 î.e.n., în epoca împăratului Domițian. O descoperire similară a fost făcută pe un vas comercial ridicat la suprafață în apropierea graniței franco-spaniole.

Nu mai încăpea îndoială că obiceiul de a arunca o monedă în „cuibul de cioară” era foarte răspîndit în antichitate. Dar oare numai în antichitate? — s-a întrebă cercetătorul englez Peter Merdson. El a trimis cîte un chestionar mai multor constructori de nave și armatori, din răspunsurile lor urmînd să rezulte amănunte despre acest obicei. Cercetătorul a aflat, astfel, că în „cuibul de cioară” al corăbiilor se obișnuia să se pună una sau

mai multe monede de aur, purtînd o dată corespunzătoare anului de construcție a vasului. Acest obicei s-a păstrat pînă la începutul secolului nostru. Chiar în anii primului război mondial monedele de aur în „cuibul de cioară” n-au fost o raritate. Imediat după război, însă, companiile de navigație au aplicat un regim strict de economii în cadrul căruia monedele de aur au fost înlocuite cu cele obișnuite. Apoi obiceiul a dispărut.

POVEȘTE PESCĂREASCĂ**Cea mai bună reclamă**

O știucă de trei kilograme e un trofeu respectabil pentru un pescar amator. Norocosul pescar, Ivan Kononenko, lăcătuș în sovhozul kazah Atbasar, a fost atît de mîndru de isprava lui încît s-a gîndit să gătească singur știuca. Mare i-a fost însă mirarea cînd în stomacul lacomului pește a găsit un ceas „Pobeda”. Kononenko l-a pus la uscat, după care l-a întors și ceasul a început să ticăie ca și cînd n-ar fi trecut printr-o încercare atît de grea.

„E cea mai bună reclamă pentru ceasurile „Pobeda”, a scris cu acest prilej ziarul republican „Leninskaja smena”.

SIMBOLURI COSMICE**Strămoșii noștri despre Univers**

Imaginile despre Cosmos care ne-au parvenit din antichitate sînt ca niște file de istorie a astronomiei ce ne indică etapele prin care a trecut omeneria în cunoașterea Universului.

rești a zeiței Nut. Pe corpul său înstelat, ea poartă luntrile Soarelui.

Intr-o veche cosmogramă japoneză Pămîntul, cu uscatul și apele lui, încapă într-un pătrat.

Fantezia incașilor a plasat Soarele în mijlocul Universului, iar în jurul lui, în patru compartimente simbolizînd cele patru puncte cardinale, patru condori. Indienii din tribul pueblo, care se închină

zeului Tunvupu, au inclus în imaginea acestuia — după concepția și pe înțelesul lor — principalele puncte cardinale și Soarele în neobositul-i drum pe boltă.

Iar broasca țestoasă Akupara, în conjurație de Balaurul lumii și purtînd în spate doi elefanți ce susțin Pămîntul, e un vechi simbol cosmic indian.

O. Berezin

O MALADIE ÎNCĂ INOFENSIVĂ**Copoclefilia**

În ziarele franceze se pot citi acum frecvent știri ca de ex.: „D André Pomignac, agent de asigurări din Limoges, a sesizat astăzi justiția de furtul prin efracție... al unui port-chei. Jefuitorul copoclefilului (neologism destul de barbar care-i desemnează în Franța pe colecționarii de port-chei) a forțat ușa apartamentului acestuia în plină zi, între orele 15,30 și 16,30. În

afară de port-chei, s-a mai constatat disparea sumei de cinci franci”.

De altfel, tot la Limoges, a dispărut recent o întregă colecție de port-chei.

Poliția este înclinată pe drept cuvînt — să pună furturile de port-chei pe seama unor pătimași copoclefilii, prea puțin scrupuloși în a-și alege mijloacele de procurare a obiectului rivnit.

Deși această manie poate face victime și cu cele mai bune intenții. Cum s-a întâmplat, de pildă, recent unui automobilist din Bresse care, voînd să se laude la o stație de benzină cu un nou model de port-chei brichetă, a provocat un violent incendiu și s-a trezit la spital.

Din păcate copoclefilii pasionați uită prea adesea de prudență cînd vîd obiectul visurilor lor. Zilele trecute, unul din ei și-a riscat viața, străbătînd o fantastică aglomerație de automobile pe o arteră din centrul Parisului spre a ajunge la muzeul unui necunoscut, pe care l-a rugat foarte politicos de altfel, să-i cedeze legătura de chei pe care o zărise atîrnînd la tabloul de bord.

Odată comunicate aceste cîteva amănunte despre comportarea copoclefililor mai mult sau mai puțin pasionați, putem adăuga că, după estimațiunile unor evaluatori circumspecți în materie, există astăzi în Franța circa 1.600.000 de colecționari de port-chei. Alți specialiști pretînd, însă, că cifra adevărată ar fi de 6.000.000.

V. Scrov

DE PRETUTINDENI**Invitație la... spălat vasele**

Margaret Boyd, soția unui om de afaceri din Newcastle (Anglia), a reputat un succes neobișnuit. În șase săptămîni l-a învățat pe Jerry, un ciine doberman de doi ani, să intre seara în cameră, la cîteva minute după terminarea cînei, și să facă „sluj” în fața stăpînului său cu șorțul de bucătărie între dinți.

În țara cea mai tradițională

Un comitet al forțelor armate britanice însărcinat cu examinarea „cheltuielilor inutile” s-a întrebă de ce la Londra, în fața palatului ducelui de York, trebuie să se afle în permanență o gardă dublă. Ministrul de război l-a informat că garda a fost instalată acolo pe vremea războaielor napoleoniene și avea la origine misiunea de a ține caii ducelui de Wellington. Comitetul a hotărît să-i găsească o activitate „mai potrivită cu epoca noastră”.

Milă sau răzbunare?

Un negustor ambulant făcea afaceri strălucite pe lângă localurile de noapte din orașul Lincoln (S.U.A.) vînzînd consumatorilor întîrziată șoricei vie pe care să-1

ducă plocon acasă. Iată cum își recomandă negustorul marfa: „Aceste încîntătoare animale calmează furia oricărei femei!” Asociația pentru protecția animalelor a cerut, însă, să i se retragă negustorului concesiunea. În treacăt fie spus: președintele Asociației este... o femeie.

Poșta medicului

ILEANA MALCINSCHI — Suceava: Este vorba de tulburări glandulare destul de complexe, în care, după părerea noastră, este interesată nu numai funcția ovariană, ci și cea a glandelor suprarenale. Dat fiind că fenomenele pe care ni le relatați sint de dată destul de recentă, ele sint remediabile, cu condiția de a începe de urgență un tratament intensiv. În acest scop vă recomandăm un examen endocrinologic în urma căruia specialistul vă va putea indica conduita terapeutică.

M.E.M. — Vaslui: La Govora există băi calde cu ape sulfuroase și iodurate, care sint indicate în afecțiunea dv.

CASIUS — Alexandria: Sint fenomene care vor dispărea cu timpul. Simptomele pe care le descrieți s-au grefat pe un teren de distonie

neuro-vegetativă, de aceea tratamentul pe care l-ați făcut (vitamina B₁ forte și stricnina) trebuie să-l continuați lunar, un timp îndelungat. V-am recomanda concomitent să luați 10 zile pe lună Remineron 3 lingurițe pe zi, Clorocalcin 3 lingurițe pe zi și Viplax 2 drajeuri pe zi. Mai reveniți după 5—6 luni.

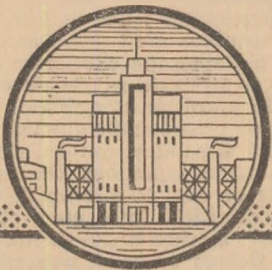
E. F. — Timișoara: Citiți răspunsul dat mai sus sub Casius — Alexandria.

MARTA — București: Nevralgiile pelviene sint într-adevăr rebelle la tratament. În cazurile rezistente se practică infiltrații cu xilină (soluție 0,50—1%) în parametre, lombar, epidural, fenolizarea mezourilor și în ultimă instanță intervenția chirurgicală (rezeția parțială de ovar, rezeția nervului presacrat etc.). Adresați-vă cu încredere medicului specialist despre care ne scrieți.

Pentru
CONFEȚII
CEREȚI
ȚESĂTURILE
DE
MĂTASE ȘI RELON
PRODUSE DE
Mătasea roșie
CISNĂDIE

**COMBINATUL
CHIMIC
FĂGĂRAȘ** telefon 207

PRODUCE ȘI LIVREAZĂ

CU REPARTIȚIE

- Bachelite diferite
- Rășini fenol formaldehidice
- Sulfat și sulfat de sodiu produse secundare de la fabricarea fenolului

FĂRĂ REPARTIȚIE

- Acid sulfuric 70% recuperat
- Azotat de sodiu
- Sulfat de amoniu
- Nitrobenzen
- Ortonitrotoluen
- Aminoplast praf
- Cornoplast praf pentru nasturi

GALLUS
Vopsește orice țesături
MĂTASE • BUMBAC • LĂINĂ
ROCHII • HAINE • BLUZE

23 MAI — 1 IUNIE

Cadouri frumoase și utile găsiți la:
MAGAZINELE COOPERATIVELE DE CONSUM

COOPERATIVA

„CHIMICA“ BUCUREȘTI

Calea Șerban Vodă 22-24

Telefon: 23.40.67, 23.79.15

Produce și livrează imediat unităților din comerțul de stat și cooperatist următoarele produse:

CARPETIN — soluție pentru curățat covoare, tapiserie de mobilă, haine etc.

VITRO — lichid pentru curățat geamuri, cristale, oglinzi etc.

PIC — praf pentru scos petele de cerneală și iod de pe țesături diferite și mâini.

CERAT LABIAL — apără și vindecă epiderma de frig.

CHEAG LICHID — utilizat ca coagulant la fabricarea brinzeturilor.

BATISTE DEZINFECTANTE — hirtie creponată, împregnată, se folosește în scopuri igienice.

MASA GALBENA DE TURNARE ELECTRO-IZOLANTA — dielectric pentru cutiile de funcționare a cablurilor electrice.

SEPTOL — soluție dezinfectantă. Este un dezinfectant de uz extern având în compoziție: uleiuri eterice, brometilpiridină și alcool etilic. Are acțiune bactericidă și odorizantă. Se folosește ca dezinfectant în unitățile de frizerie, manichiură și pedichiură.

CORDOANE — confecționate din material plastic, bicolore, cu cataramă, pentru bărbați și femei.

LUMINARI — albe din parafină în pachete de 1 kg.

ESENȚE — diferite arome (rom, vanilie, trandafir, zmeură, vișine, lămiie etc.).

ȘERBET — în borcane de 700 gr.

La cerere se expediază unităților socialiste cataloage cuprinzând toate produsele.

Bluzele

Moda actuală a acordat bluzelor independența. Ele nu mai joacă rolul de simplă completare.

Cum arată bluza modernă? Semizeta sobră, cu manșete duble, se poartă la fel de mult ca și înainte. Alături de ea au fost repuse în drepturi bluzele brodate — de mână sau la mașină — cu dantelă și de dantelă, cu volane, cu bordură plisată, bluza drapată, cu nervuri etc., etc.

Cît privește materialul, sortimentul este la fel de bogat. Mătasea naturală și vegetală, atlasul, poplinul, pichetul, dantela, șifonul, jerseul, cașmirul. Mult mai larg a devenit și diapazonul desenelor țesăturii. În afară de ornamentația florală mărunță și cea geometrică, au intrat în modă florile mari, desenele stilizate. Față de costum sau de furtă bluzele sînt, din punct de vedere cromatic, sau în ton, sau contrastante.

Ca și în cazul celorlalte articole vestimentare, croiala bluzelor se alege în funcție de gust, de destinație: fără mîne, cu mîne aplicate, raglan sau chimon, decoitate, în jurul gîtului, cu guler ascuțit, rotund sau cu rever. Mînele se termină cu manșete, cu o simplă bente, cu șliț.

Manșetele sînt moderne în continuare. Ele se poartă simple sau duble, mai înguste sau mai late, prinse cu butoni sau cu nasturi, cu o mică bordură netedă sau plisată, fighelitate.

O notă de nouitate aduc detalii ca butonii, ripsul, florile decorative.

Azi bluza și fusta elegantă capătă aceleași drepturi ca și rochiile sau costumele

de seară. Bluzele cu rol de articol vestimentar independent au, firește, modele adecvate, care le asigură nota festivă.

SPORT

O experiență cu riscuri și avantaje

Sezonul fotbalistic din U.R.S.S. a început cu o mare surpriză pentru pătimășii balonului rotund: echipa Dinamo din Minsk a fost învinsă de Ararat (Erevan).

IN EPOCA PIETREI CIOPLITE — Și acum marcați cu capul

În ciuda uimirii și dezamăgirii suporterilor celei dintîi, înfringerea lui Dinamo-Minsk nu are totuși la bază nimic misterios, — ea a fost determinată de... viitorul campionat mondial. Cum?

Începe antrenamentul...

Foarte simplu! Nikolai Morozov, antrenorul selecționatelor sovietice, a făcut o experiență pe cît de interesantă, pe atît de riscantă. El a cerut ca, pînă la sfîrșitul mării competiții din Anglia, selecționării să-și părăsească cluburile și să nu mai participe la campionatul U.R.S.S. Reprezentativa Uniunii Sovietice se antrenează astfel separat. Și, evident, echipele cele mai puternice, cele care au dat cel mai mare număr de selecționabili pentru echipa U.R.S.S. au de suferit în cadrul campionatului unional.

Cei mai buni jucători ai acestor echipe — Iașin, Metreveli, Ivanov, Ponedelnik, Voronin, Sabo, Cislenco și mulți alții — privesc astfel din tribune meciurile coechipierilor care joacă în locul lor. E adevărat că unii suporterii cam murmură, dar cei mai mulți sînt înțelegători, se inclină în fața interesului general. Căci nădăjduiesc, și o dată cu ei întreaga opinie publică sportivă sovietică, că de data aceasta echipa U.R.S.S. va izbuti să treacă de pragul magic al sferturilor de finală ale campionatelor mondiale; dacă această speranță va fi confirmată de realități, avaraturile echipelor în cadrul campionatului unional se vor dovedi a nu fi fost zadarnice și experiența lui Morozov justificată.

Orice medalie are, însă, și un revers. Golurile — dacă ne putem exprima așa — luate în echipele frunțate de plecarea temporară a selecționabililor au trebuit umplute. Iar împrejurarea aceasta a permis multor tineri să se afirme. Mai mult, după cite ne asigură comentarii sportivi sovietici, acest „nou val” de jucători, născuți după război, întrece prin caracteristicile sale fizice pe jucătorii născuți și crescuți în timpul războiului, cînd întreg poporul trebuia să facă față unor greutăți inerente, ușor de explicat. De aceea, se așteaptă mult din parte-le.

Vor izbuti, însă, cu adevărat tinerii să-și înlocuiască cu succes chiar de la început tovarășii mai vîrstnici selecționați pentru echipa U.R.S.S.? Vor izbuti ei să păstreze prestigiul cluburilor lor, să le apere cu sorți de izbîndă culorile? Evident, sînt întrebări la care nu e ușor de răspuns, dar cine știe? Poate că nu-i exclus ca în august viitor, cînd selecționării se vor înapoia la cluburile lor, unora dintre ei să nu le fie prea ușor să-și recapete vechile locuri!

GOSPODĂRIA

Cum alcătuiți meniul?

O alimentație scumpă nu înseamnă implicit și o alimentație bună, corectă: mîncarea preparată din alimente puțin costisitoare poate fi, prin valoarea ei nutritivă, la fel de bună.

Înainte de toate trebuie să asigurăm o maximă varietate printr-o rațională imbinare a produselor animale și vegetale. Consumul exagerat de carne, pește, ouă nu răspunde tuturor nevoilor organismului. Omului îi mai sînt strict necesare și legumele, zarzavaturile, fructele, care sînt izvoare de acizi organici, vitamine și săruri minerale.

De aceea legumele, într-un sortiment

larg, trebuie să fie prezente pe masa noastră, în tot timpul anului. O bună gospodină caută să prepare întotdeauna familiei sale tot felul de salate — verzi, de varză și mere, ridichi, roșii, sfeclă etc.

Iarna și primăvara legumele proaspete sînt puține. Atunci ne vin în ajutor cele conservate, a căror valoare nu e mult mai scăzută. Incluzînd legumele în meniu, îl îmbogățim mult și facem totodată economie. Dar asta nu exclude ci, dimpotrivă, presupune folosirea cărnii și a peștelui.

Și acum cîteva cuvinte despre grăsimi. Mulți apreciază greșit rolul lor în alimentație, considerînd că a te hrăni bine înseamnă a mîncă mult unt. Dar organismul cere ca o treime din cantitatea de grăsimi pe care o primește să fie de origină vegetală. În afară de asta trebuie să mai fim nem seama că grăsimile animale le primim nu numai din unt și untură, ele sînt prezente în carne, lapte, ouă. Dacă am calcula grăsimile pe care le folosim direct la prepararea mîncării, între ele trebuie să fie neapărat minimum 20—33 de grame de ulei de floarea soarelui, porumb etc.

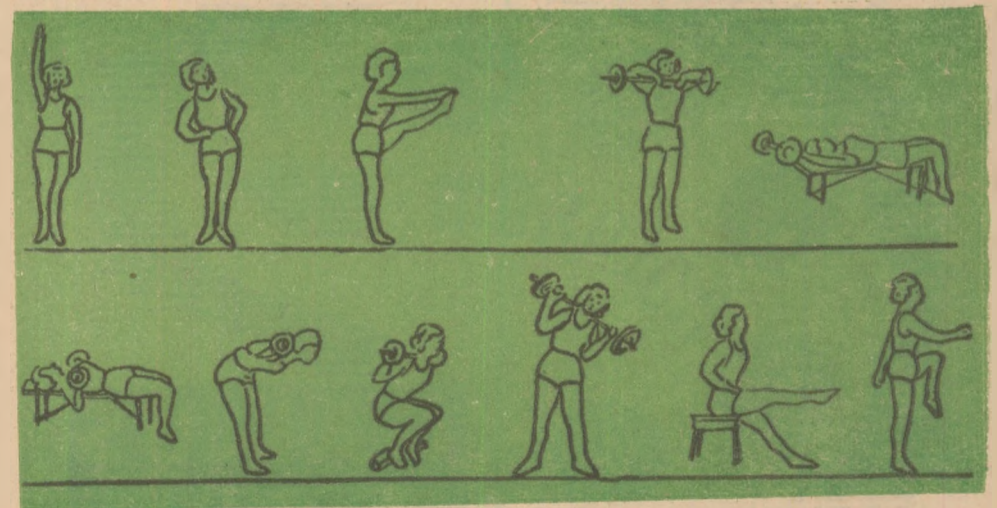
Nu e bine să ne hrănim familia cu prea multă carne. Mesele trebuie alcătuite în așa fel încît trei sferturi din rația zilnică să se consume dimineața și la prînz, cînd vom folosi preparate de carne, pește, ouă. Seara stomacul nu trebuie încărcat.

Există tradiția ca felul întîi să fie neapărat ciorbe sau supe de carne. E drept că sînt foarte gustoase. Dar să nu uităm că supă sau borșul le preparăm nu pentru nevoia de calorii, care sînt puține în cazul lor. Aceste feluri au rolul de a incita pofta de mîncare, prin substanțele speciale pe care le conțin. Dar aceeași proprietate o au și supele de legume și e greșit să le considerăm exclusiv dietetice.

GIMNASTICĂ

Dacă vreți să fiți suple

Fiecare femeie dorește să-și mențină suplețea, elasticitatea — într-un cuvînt o siluetă frumoasă — chiar cînd nu mai

e la prima tinerețe sau cînd cîntarul indică niște cifre alarmante. Lucrul nu e greu de realizat, numai că el cere perseverență și o atenție permanentă față de sănătatea noastră.

Complexul de exerciții pe care îl propunem în acest scop trebuie executat de trei ori pe săptămînă.

Înainte de a-l începe, faceți o încălzire de 3—5 minute. Pentru aceasta executați într-un tempo crescînd cîteva (maximum trei) exerciții fără greutate. De exemplu:

- a) în poziție de drepti, ridicați alternativ o mînă și lăsați-o pe cealaltă în jos;
- b) în poziție de drepti, mîinile pe șolduri. Mișcări circulare de trunchi.
- c) în poziție de drepti, brațele întinse în față. Ridicați pe rînd cite un picior și încercați să atingeți mîinile.

Cînd simțiți în corp o senzație de dură, treceți la exercițiile cu greutate.

Pentru fiecare exercițiu alegeți-vă o greutate care să vă permită să efectuați mișcarea de zece ori consecutiv fără eforturi prea mari. În primele 3—4 săptămîni executați complexul într-o singură serie, adică după ce ați făcut un exercițiu, treceți la următorul. Cînd vă va fi ușor să le executați, adoptați sistemul de două serii, adică după ce faceți exercițiile de cite 8 ori, odihniți-vă puțin și repetați-le în întregime tot de cite 8 ori.

Executați exercițiile cu maximum de amplitudine, egal, ritmic, fără smucituri și opinteli.

1. Drepti, picioarele depărtate. Țineți haltera în față, cu brațele lăsate în jos. Ridicați-o încet pînă la nivelul bărbiei, urmîrind să o țineți, în timpul mișcării, cît mai aproape de corp. Coatele vor fi tot timpul mai sus de bara halterei. Coboriți-o încet în poziția inițială.
2. Culeți-vă pe o bancă, haltera în față în mîinile perfect întinse. Fără a îndoi brațele, duceți haltera încet în spate, peste cap. Apoi reveniți în poziția inițială.
3. În aceeași poziție culcat, ridicați haltera de la nivelul pieptului și lăsați-o în jos.
4. Drepti, haltera pe umeri. Fără a îndoi picioarele, aplecați-vă în față pînă la poziția orizontală.
5. În poziție de drepti, cu un mic suport gros de 2—3 centimetri sub călcîi, haltera pe umeri. Cu spatule perfect drept, faceți genuflexiuni.
6. Poziție de drepti, picioarele depărtate, haltera pe umeri. Aplecări de trunchi într-o parte și alta — cite zece.

Înceiați antrenamentul cu două exerciții fără greutate pentru mușchii abdominali. Faceți-le pînă simțiți că obosiți!

1. În poziție așezat, brațele pe șolduri, ridicați alternativ picioarele bine întinse, în ritm susținut.
2. Alergare pe loc, ridicînd genunchii cît mai sus.

Și acum, vă urăm succes!

Olga Ivanova